

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasasos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, július 5.

Mai számunk főbb közleményei:

Vészerek: Pályázat egy gombra.

A föllirati vita.

Levél a vallásról. Irta: Az a bizonyos barát.

A költő menyasszonya.

Uriasszonyból betegápolónő.

Insultált kurticai lelkész.

Felhő Rózi viszontagságai.

Ki a tigris?

Baleset a színházban.

En fölbőlőm magam ...

Hamlekkártyás alügyész.

Tárcs: Mai gyermekek. Irta: Lia.

Csarnok: Az elmaradt kaland.

Irta: Peterdi Sándor.

Pályázat egy gombra.

Arad, július 4

Lucifer: Te nagy konyhába hely'zéd embered
S elnézed neki, hogy kontárkodik,
Könyvaszt s magát istennek képzelí...
Pedig mit vársz mást egy műkedve-
[ötöl?]

(Madách)

Lesz tehát városszabályozás. A tanács már meg is hirdette a város felmérésére és térképezésére vonatkozó pályázatot, mely egy esztendő múlva jár majd le. A gomb tehát meglesz, csak kabátot kell varrni hozzá. Szép, jószabású kabátot, amely uri külsőt ad a városnak. Sajnos azonban, hogy erre a kabátra nincsen pénz és hogy a város vezetői szerint még hosszú évek sora fog leperegni, amíg a szabályozási terv végrehajtható lesz. Ami azonban fődolog: a gomb már készül. A

gombot elteszik jobb időkre és várnak, a míg a pótlódó leszall. Egyelőre csak az Ovártér szabályozása kerül sorra, mivel muszáj sorra kerülnie a vashid miatt.

A városszabályozás tehát egyelőre várhat: mondja a nagytekintetű tanács. Nincs pénz, annyira nincs pénz, hogy a városi főpénztáros fizetését is le kell szállítani. A szabályozás pedig pénzbe kerül, mert tervet kell róla készíteni s mivel izé... esetleg még kellemetlen is lenne egy-két vicinális szentnek, ha a családi lakóháza beleesnék a szabályozási vonalba. Azután meg mire is jó ez az egész komédia? Hiszen a vasúti állomástól a Szabadság-térig terjedő útvonalon nincsen szükség a szabályozásra, ami meg azon kívül esik, az maradhat szabályozatlan is. Oly szép a romantika! És a girbe-görbe utcák, a kacskaringós labirintusok olyan romantikusak!

Vannak azonban emberek, akik a romantikát csak szi darabokban szeretik. Ezek az emberek erővel városszabályozást akarnak: legyen nekik az ő akaratuk szerint. Meg kell kezdeni a szabályozást, valahogy úgy, hogy legyen, de ne legyen. És erre a célra a legjobb, ha felméretik a várost és térképet csináltatnak róla. Mikor a térkép készen lesz, néhány esztendei jól megérdemelt nyugalom következik, amely után megkezdődik a gondolkodás ama sajátságos tény fölött, hogy a város még mindig nem szabályozódott. Világos, hogy az ilyen tűnődéshez idő

kell, amelynek leteltével megkezdődik a szabályozási terv megállapítása is. Illetve dehogy kezdődik, dehogy! Előbb a vashid épül ki, ami azt vonja maga után, hogy az Ovár-teret kell sürgősen rendezni. Ez pedig csak időbe kerül, vagy mi az ördög?! Ezután már csak lehet egy kicsit pihenni is annak a szegény, agyonradolgoztatott mérnöki hivatalnak? Tehát előbb a pihenési korszak jön s csak azután kezdődik meg a szabályozási terv megállapítása. Azaz dehogy kezdődik, dehogy! Ezalatt már egészen elavult a mult-kori városmérés és térkép, tehát új pályázatot kell hirdetni reá. Új gombot kell szerezni a régi helyett, mert máskülönben mi lesz a kabátból?

Valahogy ilyen módon intézik ezt az ügyet Aradon. Megcsináltatják a térképet, amikor még szó sincs másról, mint valami részleges szabályozási műveletről, a melyhez a város mérnöki hivatala is felmérhetné az illető városrészletet s megcsinálhatná hozzá a térképet a szabályozási tervvel együtt. A mérnöki hivatal tudniillik azért van, hogy ilyen munkákat is végezzen és nem csak azért, hogy szakértsen az aszfaltügyekben és véleményezzen az automobil dolgában. De hát a torony alatt nagy urak ülnek; a maga szakmájában mindegyik legalább is féltessenek, avagy istennek képzelí magát. A nagy konyhából, ahova a polgárság helyezte őket, elkotyvasztott ételek kerülnek a város asztalára. Most is készül valami,

Mai gyermekek.

Irta: Lia.

— Nellike, mondja csak, miért oly közömbös velem szemben?

— Ugyan ne beszéljen ilyeneket. Látja, hogy most a tanulással vagyok elfoglalva. Oly nehéz ez az átkozott földrajz, és attól a kiállhatatlan földrajztanártól kitelik, hogy feleltem fog... Ugy utálom őt! Olyan borzasztó nagy fogai vannak. Juj! A szeme meg olyan, mint a vizsláé... Az orra pedig oly piros mindig, mint egy részeges paraszté. Ugy gyűlölöm, mert mindig beír az osztálykönyvbe, a miért óráközben eszem. Hát van ebben valami? Talán csak nem fogok miatta koplálni... Hogyisne!

— Igaza van édes, igaza van. De most már csak azt mondja meg, miért oly hideg irányomban? Ne tagadj, mert én érzem ezt. Maga nagyon közönyösen viselkedik velem szemben. Pedig ha sejtene, mint fáj ez nekem... Ugye nem ért engem Nellike? Miért huzza össze a homlokát? Látja ez nem illik...

— Ne tanítson engem illemlre. Parancsoljon a kis kutyájának, de nekem ne. Milyen jogcímen beszél így velem? Törődjön a maga dolgaival és engem hagyjon békében. Tudja? Jaj de viszket az orrom... Ez bosszúságot jelent. Biztosan fogok felelni! Mit szekiroz még maga is? Igazán ez neveletlenség. Ugyilátszik hogy magát senkisével nevelte. Pedig nagy szük-

sége volna erre. De mit keres nálunk ily soká? Lajos bátyámat hiába várja, az ma nagyon későn jön haza, mert Tini néni fia meghívta őt. Valami társas összejövetel lesz nálunk. És különben is megmondtam Lajosnak, hogy ne kölcsönözze oda senkinek a jegyzetelt. Vagy nem azért jött?

— Miért beszél ily flegmán velem? Hát szolgáltattam erre okot? Ne magolja ugy azt a földrajzt... Megerőlteti a fejcskékjét.

— Csak ne beszéljen oly affektálisan. En azt nem szeretem. A Verber Micivel is megharagudtam, mert nagyon affektált. Valahányszor összejöttem vele, folyton az ő zürichi seiyemruháit emlegette. Ugy éljen a Micl fejcskéje, minthogy csak egy zürichi seiyemruhája is van. De mindez semmi! Még azt is hazudta, hogy citromsárga szobája és két zongorája van. Egyszer hozzájuk mentem látogatába és akkor kiszült, hogy Verber Micl egy közönséges hazug hencsős teremtés.

— Nellike, ezért nem érdemes úgy felhevülni. Csak látná, mily sárga lett ezáltal az arca.

— Maga egyre kritizál. Egyebet sem tesz. Ha nem tetszik az arcom színe, úgy bámulja a falakat.

— Megöl a szavaival. Valósággal megöl. Nellike! Hát nem ért engem? Nézze csak mint remeg az egész testem...

— Tehetek én arról? Hát mi baja van? Epp oly hangon beszél, mintha beteg lenne...

— Eltáitá. Beteg vagyok.

— Miért nem megy az orvoshoz? Irasson valami orvosságot és meg fog gyógyulni...

— Számomra nincs orvosság!...

— Már ismét ily hülyeségeket mond.

— Dehogy is az. Ott fáj nekem, ahol az orvosok minden tudománya megsemmisül...

— Azt kell hinnem, hogy magának csakugyan elment az esze... Olyan zöldekot fecseg össze, hogy az embert a rosszullét környékezi. Szent Isten, már öt óra. Hallgasson ki Pali... Itt a könyv. Vagy különben nem kell. Olyan savanyu arcot vág, mintha tíz napja egy falat se lett volna a szájában...

— Osszetett kezekkel rimánkodom, lágyuljon meg irányomban. Ugy érzem, mintha töviseket szurkálna belém, amikor ily tulságos gunyos szavakkal illet... Pedig én ezt igazán nem érdemlem meg. Oh, hisz ha tudná...!

— Mit? Miért áll meg a mondat közepén?

— Mert... mert nem merem kimondani. Félek, hogy hideg megvetéssel dobja vissza a szót.

— Hahaha... Magának ugy látszik, láza van. Mutassa csak a pulzusát.

— Ne incselkedjék velem. Ha csak egy parányi emberi érzés van magában, úgy ne legyen ilyen. Ah Istenem...!

— Jaj be szomoruan sóhajtozik. Ez igazán érdekes. Talán egy vastag szekunda nyomja a lelkét? Bizonyára! Othon nem meri bevallani, hát így titokban önti ki bánatát...

— Szekunda... szekunda... Nagy baj

ami városszabályozás néven fényeskedik a menün, holott lényegében nem más, mint egyrészt fölösleges és időelötti pénzkidobás, másrészt pedig kiméletes mentőakció a mérnöki hivatal számára. Jaj, még dolgozniok kellene, ha mással nem méretnék fel a várost.

Időelötti pénzkidobás a felmérés, mert nincs semmi értelme, ha a szabályozásra csak évek hosszú sora multán kerülhet sor. Addigra elévülhet az egész térkép. Es különben is, mi értelme van a pénzkidobásnak, ha a szabályozási terv még körvonalozva sincs s a város esetleg még ezután is olyan épületekre ad építési engedélyt, amelyek talán már eleve arra vannak ítélve, hogy beleessenek a szabályozási vonalba. Ha a szabályozás is hamarosan napirendre kerülne, akkor rendben volna minden. Így azonban igen komikus az egész dolog. Olyan a színezete, mint amikor a pucér cigánygyerek ciliandert szerez a toalettjéhez. Pályázatot hirdetnek a gombra, mikor még szó sincs a kabátról. Így születnek Aradon a logikai, műszaki és városvezetési galimathiasok.

De mit várjunk mást — a műkedvelőktől?

S.

A fölrati vita.

Barabás mandátum-ügye a Házban

(A képviselőház ülése.)

— Az Aradi Hírlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 4.

Aki képviselő ma a Házba toppant, így üdvözölte mandátumos kollegáját:

— Szervusz arisztokrata!

Még Visontai Somának is ezt vágták a fejéhez:

— Hogy vagy, te gyönyörű arisztokrata?

Ungvár érdekes követe meglepetve kapta föl a fejét:

— Arisztokrata... gyönyörű arisztokrata...

De hiszen én böcsületes adófizető állampolgár vagyok! Semmiféle ősem nem volt arisztokrata!

— Nono! — jegyezte meg Buzáth Ferenc — nem lehessen tudni!

Persze nevettek. Végre megmagyarázták a dolgot. Zselénsski Róbert tegnap azt mondotta a főrendiházban, hogy a parlamentarizmus tulajdonképpen arisztokratikus intézmény.

— Ha a parlament arisztokratikus intézmény — következtetett kérielhetetlen logikával Buza Barna — akkor már arisztokraták vagyunk? Nem? ...

Es ez nagyon tetszett a népképviselőknek. Annyira, hogy meg is feledkeztek a fölratról. A fölrat? ... Hát ehhez nagyon gyéren jelentkeztek a szónokok. Nem tudni miért; — azért-e, mert nagyon meleg van, vagy azért, mert párttáborozat van róla ... a faktum az, hogy immel ámmal hőmpölyög csak a fölrati vita.

— Hát minek beszéljünk — dörmögi Madarász apó — amikor még a németet sem szabad szidni!

Az igaz; most nem népszerű dolog szidni a németet. Itt vannak a magyarok: elég széles az ő hátuk — végig lehet rajta vágni. A nemzetiségiek élnek is az alkalommal. Tegnap még úgy volt, hogy nem „obstruálnak“, ma már annyi szónokuk hemzseg a folyosón, hogy az ember alig tudja őket összeszámolni. Vlád Aurél a vitarendező. O a román Kubik Béla, bárha nincsenek olyan széles vállai, mint a magyaroknak.

Igen erőlyesen intézkedik:

A románok közül fog beszélni Goldis László; a szerbeket Manojlovics fogja képviselni; a tótokat pedig Hodzsa Milán ... Ez egyelőre elég!

Még pétszónokokról is gondoskodik; ha Goldis vagy Hodzsa hirtelen „berakodna“, nyomban új, friss, megöltött szónok lép a helyébe.

De még ennyivel nem elégszik meg Vlád Aurél. Ma szerda van, interpellációs nap: tehát lehet interpellálni.

— Tehát interpelláljunk!

Bradiceanu, Vlád, Hodzsa vállalkozik is interpellációkra, úgy, hogy bizonyosra lehet venni, hogy ma nem lesz vége a fölrati vitának.

(Barabás mandátuma.)

Justh Gyula elnök megnyitja az ülést. Mindenekelőtt hitelesíti a mult ülés jegyzőkönyvét. Ezután az indítványok beterjesztése következik. Pisztorý Mór és Hock János szabadságot kér és Rákovszky Béla bejelenti, hogy összeférhetlenségét megszüntette. Végül jelenti az elnök, hogy Hellebronth Géza az összeférhetlenségi bizottság elnöke jelentést kíván tenni Barabás Béla mandátumának tárgyában.

Hellebronth Géza elmondja, hogy Barabás Béla három helyen kapott mandátumot, a melyek közül a nagyváradi és az aradi lemondással elkészt, s ennek folytán az összeférhetlenségi bizottság úgy döntött, hogy Barabás az aradi mandátumot tartsa meg s az Erzsébetvárosban új választás lesz.

Elnök kéri a Házat, hogy ő a VII. kerületben az új választás kiírása iránt intézkedhessék.

A Ház megadja a felhatalmazást. Ezután a pénzügyi bizottság jelentése következik.

Sághy Gyula előadó, a horvát pénzügyi egyezményről szóló jelentést terjeszti be és annak kinyomatását és szétosztását kéri.

Ezután a még esküt nem tett bíráló bizottsági tagok leteszik az esküt.

Elnök felhívja a még meg nem alakult bizottságokat, hogy holnap reggel ülés előtt alakuljanak meg, mert nem járja, hogy ilyen sokáig húzódjék a megalakulás.

Hammersberg László jegyző felolvassa az interpellációs könyvet s a Ház elnöki javaslatra kimondja, hogy felkeltőkor áttér az interpellációkra és elsőnek a külügyminiszter fog válaszolni a Hodzsa Milán interpellációjára.

Következik a bírók és ügyészek igazságügyminiszteri alkalmaztatásáról szóló törvényjavaslat harmadszori olvasása.

A Ház harmadszori olvasásban is elfogadja a javaslatot.

Ezután folytatja a Ház a fölrati javaslat tárgyalását.

(Goldis László beszéde.)

Goldis László azt hiszi, hogy a Ház pártszempontok miatt elfogultsággal fogja beszédét fogadni.

Elnök figyelmezteti a szónokot, hogy ilyen gyanúsításokkal ne illesse a Házat, mert megvonja tőle a szót.

Goldis: Nem tehet róla, de tapasztalta ez az elfogultságot Polit Mihály tegnapi beszédétől is.

is volna az. Egész más okból vagyok ilyen melankolikus. Nézzem reám Nellike ... Nézzem csak erősen a szemembe és ha van szíve, úgy azonnal kitalálja ... Nem sejtí ...?

— Mit?

— Hogy ... hogy ... mennyire szeretem.

— Mi ...? Mi ...? Mit mond? Maga engem ... szeret?

— Igen. Már alig vártam azt a pillanatot, hogy egyedül lehessünk. Oly nehezen bírtam kimondani, hogy szeretem. A torkomon akadott mind a szó, valahányszor ki akartam ejteni. Attól rettegtem, hátha kinevet, vagy kigúnyol ezért ... Ugye ebből rettegésemben csalódtam Nellike ...?

— Pali ... izé ... magának oly jól áll ez a nyakkendő. Ki vette? A mamája? Jó izlése van. Mióta hord magas gallért? Kitől kapta ezt a szép nyakkendőt?

— Kérem ne terelje másra a beszédet. Talán szégyenli magát előttem? Ne szégyenlje. Az én hugom egy idős magával és már három gimnázista jár utána. O oly bátor. Oly merőn néz a szemükbe, hogy az valami csoda! Hát maga miért nem mer a szemem közé nézni? Bátorság! Nyujtsa ide Nellikém a kezét ...

— Ugye haragszik rám, amiért oly rakoncátlan voltam előbb ... De igazán nem erővel tettem ... A földrajz az oka mindennek ... Majd boszút állok holnap a tanáron. Be fogom tintázni a székét, mielőbb az osztályba jön. Mi így szoktunk csinálni azzal a tanárral, akire haragszunk. Hát maguk?

— Miért beszél mindig másról? Bizonyára szégyenli magát? ... Lásza, pedig a szerelemről beszélni nem szégyen.

— Tudom ... de úgy megijedtem. Nekem még sohse mondta senki, hogy — szeret! És most oly furcsán esett ezt magától hallanom.

— Ugyebar ezzel azt akarja mondani, hogy vonjam vissza a szavamat?

— Dehogy ... Nem. Miért érti félre az embert? ... Inkább kedvelem magát.

— Kedvel? Ez nem elég nekem. Az ember mindenkit kedvelhet, de szeretni igazán, csak egyet szerethet. És én az utóbbira vágyodom. Drága Nellike, mosolyogjon reám ... Tegyen boldoggá édes mosolyával. Osszetett kezével könyörgöm, mondja ki a szót, hogy: szeretlek. Ne harapjon az ajkára ... Ne féljen, hisz kívülről senki sincs a szobában ...

Miért pirul? Szóljon. Ne hagyjon ily sokáig epedni válaszáért. Nem érzi, hogy mennyire szeretem? Oh ha látná a lelkemet. Ha az iskolában vagyok, sohsem tudom, mit magyaráz a tanár, folyton magára gondolok ... A nap nem ragyog szebben, mint a maga szeme! ...

A természet minden gyönyörűsége kis Miska a maga bájos mosolyához képest! ... Ha kedves szavát hallom, a mennyországban képzelem magam! ... Oh lelkem üdörsége szóljon már! Talán csak nem sir Nellike? Miért takarja el az arcát? Látam, hogy könyös a szeme. Mit jelentsen ez?

— Ugy megfogottak szavai ... Maga oly szépen tud beszélni. Pedig én oly csúnyán viselkedtem magával szemben. De esküszöm a becsületemre, hogy többé sohsem leszek ilyen. Soha! Mert ... mert ... maga oly jó fiu.

— A dicsőítéssel nem elégszem meg. En mást akarok hallani ajkáról. Vagy talán nem reflektál egy negyedik gimnázistára? ...

— Hát egyetlen egy szóval is vagy arc-

kifejezéssel adtam-e rá okot, hogy ezt tételezze fel rólam?

— Mondja Nellike, tudja maga, hogy tulajdonképpen mi a szerelem? Az valami igen kellemes, jóleső érzés ... Uyan, mint ami most az én lelkemet átjárja ... Jaj drága szentem! Boldogságomat csupán a maga oldala mellett leheltem fel. Es küzdeni fogok, hogy ezt el is érjem. Lankadatlan erővel, szorgalmasan fogok tanulni, hogy aztán majd egyszer ...

— Pali, miért hajtja le a fejét? Talán nem jutott eszébe valami szomorú gondolat?

— Van is eszembe most szomorkodnom? Csak azon gondolkozom, mikép fejezzem ki maga előtt azon boldogságom, ami akkor fog érní, midőn az oklevéllel kezemben megállok maga előtt és ezt fogom mondani: Ime itt vagyok. Nincs semmi akadály többé boldogságunk útjában és ezért esdve kérdelem: akar-e a feleségem lenni? Már megint miért pirult el Nellike? Ezen nincs semmi különös ... Most pedig imádott angyalom tegye szívét a kezére és esküdjön meg, hogy szeret.

— Szeretem ...

— Meglásza, bennem nem fog csalódní soha ...

— Bennem sem ...

— Tehát igazán szeret?

— Szeretem, szeretem édes Pali, de aztán ezt el ne árulja Lajosnak, mert ő visszamon-daná mamának és akkor nagyon szomorú vége lenne a mi szerelmünknek ...

Elnök figyelmezteti, hogy ne helyezkedjék szembe az elnöki enunciókkal, mert a házszabályok teljes szigorát fogja vele szemben alkalmazni.

Goldis polemizál ezután Mérey Lajossal. A románok éveken keresztül passzivitásban voltak. Ő ezt sohasem helyeselte és mindig annak az eszmének volt előharcosa, hogy abba kell hagyni a periferiákon való izgatást, a parlamentbe kell vonulni és ott szemközt a magyar pártokkal meg kell magyarázni a nemzeti pánszokat. Nos, sikerült a parlamentbe jutni, de itt nagyon mostohán fogadtak bennünket.

Simkó József: Hol a pártprogram?

Goldis László: Csodálja, hogy a Ház nem ismeri a nemzeti pánszok programját. Nem lehet egy programot úgy betervezni, hogy jóváhagyást kérjenek rá. Ő mégis bízik abban, hogy idővel a többség bölcse vezére is elismeri a nemzeti pánszokat és lehetővé teszi nekik, hogy a parlament bizottságaiban munkálkodjanak. A kormány iránt bizalmatlansággal viselkedik. Ennek oka első sorban az, hogy az új korszakban sem hajlítják végre a nemzeti törvényt. Részletesen kifogásolja azt, hogy román iskolákban a magyar nyelvet tanítják. A feliratot nem fogadja el.

(Egy szűzbeszéd.)

Eber Antal: Szól az Ausztriával való gazdasági megegyezőségről. Az Széll-Körber féle megegyezőségi törvénybe nem foglaltatott s így az autonóm vámterület törvénybe iktatása semmiféle törvényes akadályba nem ütközik. Szükségessé látja, hogy minden intézkedés megtéssék az önálló vámterületnek idejében való életbeléptetésére. A készletek felvételét minden áldozat árán meg kell valósítani és biztosítani kell, hogy az önálló nemzeti bank az 1915-iki időpont előtt felállítsassék. A felirati javaslatot elfogadja.

Elnök: Ot percre felfüggeszti az ülést.

(Buzlik valami Dániában.)

Szünet után Manojlovics szerb nemzeti pánszok óvást tesz az ellen, hogy a trónbeszéd jelöli ki az országgyűlés feladatait, holott a kezdés joga mindenütt a törvényhozást illeti meg. Szerinte a nemzeti pánszok kérdésben még nem alakult ki végleg a képviselőház véleménye. A minap a Ház egyhangú helyesléssel fogadta Musiceky Döme azon indítványát, hogy parlamenti bizottság küldessék ki a nemzeti pánszok kérdés tárgyalására. De mikor a minisztertanács az indítvány ellen döntött, a képviselőház is leszavazta az indítványt. Ez a határozatlanság kétségtelen jele annak, hogy a Ház még nem foglalt végleg állást a nemzeti pánszok kérdésben. A választásokról szólva, érdekesnek tartaná annak a kimutatását, hogy a „tisztá” választások mennyibe kerültek a képviselőknek. (Derűtlenség.)

A nemzeti pánszok izgatás fogalma nagyon elasztikus valami és igen alkalmas arra, hogy ürügyet szolgáltatson a csendőrség és katonaság beavatkozására a nemzeti pánszok jelölt ellen. Még van pecsételve egy olyan nemzet sorsa, amely csak ilyen reakcionárius intézkedésekkel tudja létét biztosítani. Ezért van szükségünk az általános, titkos és kötelező választásra és a kisebbségek képviselésére.

A nemzeti pánszok jogok eltiprásán kívül anyagi megkárosításukról is panaszkodhatnak. Például a szerb nemzeti egyház becsülni cementbányáját, amelyet szakértők milliókra becsülték, a kongresszus megkerülésével, a patriarchával és a horvát bánnal összejátszva, a miniszterelnök eladta száz ezer forintért.

Felkiáltások: Ki volt az?

Manojlovics: Bánffy Dező báró. Megtették azt is, hogy az aradmegyei papoknak szánt millió alapítványt a kormány felosztotta a szerb püspökök között. Reméli, hogy ennek az országgyűlésnek sikerül fog a nemzeti pánszok kérdést is megoldani.

(Apponyi válasza.)

Apponyi Albert gróf nem akar kitérni Manojlovics beszédének politikai tartalmára, de a kormány nevében nyilatkozik arról, hogy a trónbeszéd a legkevésbé sem korlátozza a képviselőház törvénykezdeményezési jogát. Annak a kormánynak, amely a trónbeszédben a maga politikáját kifejezésre juttatta, esze ágában sincs a parlament munkarendjét befolyásolni. A trónbeszéd a kormány programját ismerteti, a képviselőháznak pedig joga van a programot elfogadni, vagy el nem fogadni. A trónbeszéd

kijelentései tehát a legkevésbé sem korlátozzák a parlament cselekvési szabadságát.

Elnök ezután a vita folytatását holnapra halasztotta.

(A népbolondítók.)

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter válaszul Hodza Milán interpellációjára a földmunkások szövetsége ellen elrendelt vizsgálat ügyében. A vizsgálatot nem a gazdasági egyesületek, hanem a hatóságok keresésére rendelte el. Múltán több vidékről jött az a jelentés, hogy a szövetség izgatja a munkásokat, el kell rendelni a vizsgálatot, de üldözési célja nem volt, mert ő a szabadságnak a munkások szövetségére terén is barátja. Az állam nem képviseli osztályérdekeket, hanem az osztályok fő lött áll. Nem keres tehát ürügyet a szövetség feloszlására. Két ilyen szövetség volt. Az egyik a munkásvédő szövetség, amely a béke irányában dolgozott a sztrájk ellen és jótanácsot adott a népnek. Itt egy nap alatt befejeződött a vizsgálat. A másik szövetség, amelyet a nemzetközilek szerveztek, szintén békésnek mutatkozott ugyan, de elnöke és pénztárosa s a Világ szabadság című lapja, amelynek szerkesztő sége a szövetség helyiségében van, határozottan lázított. Ez ugyan ok lett volna a feloszlásra, de ettől elállott a kormány, mert nem akart ürügyet szolgáltatni a nagy lármára azoknak a népbolondítókknak, akik a munkásokból élnek és az izgatásból meglehetősen jövedelmet húznak.

Hodza Milán tudomásul veszi a választ, de a miniszter loyális hangjával ellenkezik és nem egészen taktikus dolog a munkásszövetséget népbolondítókknak nevezni.

Andrássy Gyula gróf kijelenti, hogy nem a szövetséget nevezte népbolondítónak, hanem azt mondta, hogy a népbolondítók fegyvert követeltek volna abból, ha a kormány a munkásszövetséget feloszlatta volna.

A Ház a miniszter választát tudomásul vette.

(Interpellációk.)

Bradiceanu Koriolán amiatt interpellál, hogy az általános választások idején az egész Krassó-Szörénymegyei megszállva tartotta a katonaság és csendőrség, teljesen ok nélkül a községek terhére. Felpanaszolja, hogy az ő választott a választás óta éjszakánként vallatják a csendőrök, hogy miért szavaztak nemzeti pánszok jelöltre.

Pillsi István amiatt interpellál, hogy a német császár Vörös László és Feilitsh Artur volt minisztereket rendjelekkel kitüntette.

Wekerle Sándor miniszterelnök kijelenti, hogy Vörös és Feilitsh még a jelen kormány hivatalba lépése előtt kapták meg a német rendjelet.

A Ház tudomásul vette a választ, mire az ülés fél háromkor véget ért.

Levél a vallásról.

— Válassz. —

Arad, július 4.

Nagyságos Asszonyom!

Stenczi Molnár Albert, a reformátusok egyik legnagyobb embere 1626-ban a bekeci templom felszentelésekor többek között, hogy a református templomok egyszerűségét védje, így szólott: „Bálványképek és oltárok”, ami némelyek szerint „disztelen dolog . . . hisz a képek által is tisztelhetnék az Istent, lám az képek bibliája az közembernek és az képekkel megrakott tetézt oltárok ékességére vadnak a templomnak, melyek nélkül majd ugyan pusztának láttatik.”

Nagyságos asszonyom! Ezt egy európai műveltségű nem katolikus pap mondotta a 17. század első negyedében. Mily különös! Utven év előtt a protestánsok ellenmondás nélkül gunyolhatták a katolikusok bálvány imádatát, sőt ez volt a legfőbb fegyverük; most ők védekeznek, hogy templomaikban nincsenek bálványképek és oltárok. A 16. század nagyra törő embere felháborodik a szent kép ellen, amely előtt leborulva imádkozik az együgyű

pór, most gyönyörködik benne a kedély embere, a műveltebb fő is. Vajon mi lehet ennek az oka? Megváltozott a kor szelleme. Tán a papság vagy az imádság változtatta meg? Vagy tán magától változott meg? Tessék elfogadni azt, amelyik jól esik. Én csak annyit akarok ebből bizonyítani, hogy bárha a korszak a 17. században a katolikusok, tehát nem felvilágosodottak javára változott meg, — az emberiség nem lett boldogtalanabb, a tudomány haladt tovább. Haladt már csak azért is, mert a hit és tudomány két teljesen különböző fogalom, egyik a másikat korántsem zárja ki. Valóban, amíg hit dolgában szeretném a kor szellemét visszatéríteni Jézus idejébe, amikor a keresztények Istenüket egymást oly felette szerették, addig korántse higgye akárki is, hogy én, vagy az egyház bármely tagja félne a jövőtől, mely meghozza számunkra a tudást.

Tanuljon, kutasson az emberiség igazán s komolyan. Minél többet fogunk tudni, annál jobban belátjuk, hogy tudásunk csak egy párányi porszem, amely szárnyaszegetten hull vissza a földre, ha a végtelen birodalmába akar behatolni. Csak úgy zárjelben jegyzem meg, hogy mi is tanultunk, tanulunk is napról-napra s iparkodunk haladni a korrall. Nézzük meg a középiskolákat, az egyetemeket, a tudományos intézeteket, a történelmet, az irodalom történetét, a természettudomány művelőit, mindenütt találunk egy a multban, mint a jelenben papokat, szerzeteseket, akik nem anyagi hasznóért, hanem lelkesedésből hirdették s mozdtatták elő a tudást. Vagy tán a katolikus papság tudása épen azért, mert hisz s vallja a katolikus vallást, nem ér semmit? Tán csak az tud valamit, aki nem katolikus?

Az udvariasság, amely kell, hogy a nőekkel szemben még a reverendát viselő egyént is jellemezze, nem engedi, hogy úgy írjak, amint szeretnék. Nagyságos Asszonyom levele elején kinyilvánította, hogy oly dolgokat is felhoz, amelyekről én nem beszéltem. Megtette. Igen röviden szölok ezekről. Többek között így szól: „Én hiszek egy felsőbb hatalomban”, egy vég nélküli „Erőben”, aki igazgat, kormányoz s úgy van gondja a legparányibb porszemre, mint reánk, a teremés koronáira.” Tehát ezzel azt akarja mondani, hogy az Ő Istene egészen más, mint az enyém, az nem Isten, hanem „Erő”, oly erő, amely igazgat, kormányoz, oly erő, amely mindent tud és mindent lát, amely végtelenül bölcs, mert hiszen ha nem ilyen volna, miként igazgathatná s kormányozhatná ezt az egész világegyetemet? Én is tanultam fizikát is, filozófiát is, de ilyen „Erőről” még csak nem is hallottam. Sőt úgy tudom, hogy igazi, kézzelfogható meghatározása az erőnek épen úgy nincs, mint az elektromosságé. Nde most már tudom, hogy van egy nagy ur, akinek becses neve „Erő” s aki mindenható. Örülök a szerencsének.

Lássa nagyságos Asszonyom, az új kornak legnagyobb gondolkozója volt a franciából lett német egyetemi tanár, aki hosszú hosszú éveken át beszélt a vallásról, a természetfeletti dolgokról legkevésbé sem keresztény alapon, de a tagadás, a gunyolódás terére sohasem lépett. Minden előadását e szavakkal végezte: „Ignoramus et ignorabimus.” Hit nélkül nem is ismerhetjük meg. Amde az is tény, hogy a vallás egyetlen egy oly dolgot sem hirdet, amelyet megcáfolhatna a tudomány, vagy amely ellenkeznék az igazi tudománnyal. Azért teszem e kijelentést, mert hivatkoztam arra, hogy a világ teremése hat napi formában — mese. Lássa nagyságos Asszonyom, azt gondolja, hogy az egyház mintegy dogmaként tanítja, hogy e

helyen a „nap” szó alatt 24 órából álló napot kell érteni. Téved. Az egyház megengedi, hogy a teremtés egy egy napja akár évezredekig is tarthatott, mert a zsidó „jam” szó tulajdonképpen időt jelent s mint ilyen alatt érthetünk egy percet is vagy akár millió esztendő is. Különböznék én erről beszélni a 4 ik elemi osztályban is.

Node menjünk tovább. Nagyságos Asszonyom azt állítja, hogy a gyermek rájön, hogy a menyország — mese. Különös, hogy én sohasem jöttem erre rá. Ugy látszik, hogy nagyon buta vagyok. De hátha mégis van menyország? Hiszen, ha az embernek vágyai soha sem teljesülnek, akkor az ember a teremtésnek nem korendje, hanem a legszerencsétlenebb lény. Valóban maga ez a tény, hogy földi életünkben vágyaink nem teljesülnek, határozottan amellett bizonyított, hogy kell lenni egy más világnak, ahol teljesülnek, ahol jutalmaznak és büntetnek. Ne legyünk naivak, ne akarjuk erővel elhárítani önmagunkkal, hogy az önvád és a megelégedés, a modern ember menyországa és pokla, jutalma vagy büntetése. Hát talán nincs olyan ellenderes úri ember, aki a legrutább tett elkövetésekor érzi a megelégedést s akkor az önvádat, amikor valamely gonosz tettet nem követett el? A lelkiismeret napjainkban végtelen téglakör fogalom. Gondolkozunk csak. Mily sok, mily mélyreható erkölcsi súlyedést takarunk el az életben az illem külső formáinak a rongyával, mily sok oly dolgot enged meg titokban az embernek a racionalizmus alapján önmaga megalkotta vallása, amelytől nyílt színen undorral fordulnánk el. Vajmi kevés azoknak a nőknek száma, akik, mint nagyságos Asszonyom, megalkotta észvallásuk mellett, emelt fővel jelenhetnek meg embertársaik előtt, mert hiszen van lelkiismeretük, amelynek utmutatása mellett képesek követni az erkölcsi jót, az erkölcsi szépet s kerülni az erkölcsi rosszat, a rutat.

Különböznék én szintén szólva nem is hiszem el, hogy racionalista.

És most — ex bene placito — még ha római pápa lennék, akkor sem átkoznám ki az egyházból (t. i. csak a római pápa átkozhat ki valakit az egyházból), hanem akkor is azt mondanám, amit most, hogy adjon a jó Isten a mi egyházunknak s hazánkunk nagyon sok ily gondolkozó nőt. Tudom én azt jól, hogy csak az esze racionalista. A szíve az nemes, szép és jó.

Tán még lesz idő, hogy minden mondatára válaszolhatok. Most csak úgy futtában tettem ezt.

Isten Önell! Minden jót kíván nagyságos Asszonyomnak

kiváló tisztelője
Az a bizonyos barát.

Uriasszonyból betegápolónő.

(Az öngyilkos fiú.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 4.

Egy szerencsétlen urinő, aki nem régen még jó módban, boldogságban élt, a szegedi kórházban betegápolással keresi kenyerét. Férje, gyermeke övezte körül nagy szeretettel. Ma már férje nincs, mert a férj, aki postatiszt volt, elzúllott és magára hagyta az úri család ből való szegény asszonyt. Fia pedig öngyilkos lett. Tegnap kapott erről távirati értesítést a szerencsétlen nő, Szenczer Vilmosné, aki ugyancsak két kézzel üldöz a balsors.

Az öngyilkos fiút Szenczer Gézának hívják. Egészen gyerekkorban még a Debrecenben volt

kereskedőtanonc. Érzékeny lelkülete vitte a végetes lépésre. Bántotta, nagyon elkeserítette szüleinek feldúlt, békétlen családi élete. E miatt kereste a halált.

A sajnálatraméltó fiu nemrég került egy debreceni divatárúüzletbe. Főnökei szerették szorgalma, törekvése és jó magaviseletéért. A fiu atyja, Szenczer Vilmos postatiszt volt nemrégiben még Debrecenben, de valami hivatali torzalkodásból kifolyólag történt meg gondolatlan cselekedetéért elcsapták. Aztán a könnyelmű életre adta magát és elzúllott, elhagyta családját. Most azt sem tudják, merre, hol van. Anyja magára hagyatva és saját keresményére lévén utalva, kényszerűségében beállott Szegeden kórházi ápolónőnek, ahonnan sűrűn kereste meg fiát panaszos leveleivel.

A gyereket végtelenül bántották, észrevehetően elkeserítették a mostoha családi viszonyok. Különösen az utóbbi időben gyakran panaszkodott barátainak, ismerőseinek. Tegnap tíz óra után az üzletből eltűnt. Nem látták egész nap. Este későn került haza, kissé ittas állapotban. Otthon néhány szót váltott főnökével, akinek feltűnt szokatlan viselkedése. Azután bement szobájába és alig pár perc múlva elkövette tettet: revolverrel mellbe lőtte magát. Feépüléséhez semmi remény sincs. A golyó életveszélyesen megsebesítette a szerencsétlent.

Hamiskártyás alügyész.

(„Sándor, te csalsz!”)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 4.

Szatmárt a napokban öngyilkossá lett Orosz Sándor kir. alügyész. Az öngyilkosság nagy feltűnést keltett, mert Orosz előkelő család tagja és látszólag nem volt semmi oka az öngyilkosságra. De csak látszólag. Mint az első tudósítások említették, eleinte azt hitték, hogy a nagylábon élő gavalier költséges passzióit vitték a romlásba, majd találgattak kényes szívügyeket is, mert a bonviván ügyész sokat forgolódott a szatmári szép asszonyok körül. Most kiderült az öngyilkosság titkát egy szatmári tudósítás, amely elmondja, hogy szorosabb baráti körében régebb tudták Orosz Sándorról, hogy hamis kártyás. Ezért lőtte magát föbe.

Néhány hónappal ezelőtt történt, hogy Orosz Sándor egy úri társasággal huszonegyezett. Bankot adott és egy nagyobb tétnél a társaság egyik tagja észrevette, hogy az ügyész ur alulról vesz magának lapot. Persze, hogy megnyerte a tétet, de a játszma után a megfigyelő odament hozzá és a fülébe sugta:

— Sándor, te csalsz!

Orosz elsápadt és kérte barátját, ne árulja el. Ez csak egy néhány közeli ismerőseivel közölte a dolgot és megegyeztek, nehogy a dolog feltűnő legyen, tovább játszanak vele, de kiabálták, hogy azután vissza kell vonulnia a társaságtól.

Pár hétre rá Oroszt megint rajta kapták hamis játékon. Ekkor már magánaton értesítették róla felettes hatóságát és a főügyész föl szólította, hogy kérje áthelyezését. Ez se történt meg és Orosz — tovább játszott. Mikor harmadszor is rajta kapták a paklizáson, a szatmári törvényszék elnöke magához hívatta és ezen szavakat intézte hozzá:

— Ön mint közvádó szerepel, maga is megérdemli, hogy vádlottként álljon a törvény előtt. Kérje sürgősen nyugdíjazását.

De ugylátszik, a nyugdíjazás körül is lehetett valami galiba, ami arra kényszerítette a szerencsétlen embert, hogy fegyvert fogjon maga ellen.

Ki a tigris?

Az adókvetés botrányaiból.

(Enged az adóprás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 4.

A sajtó határozott fellépésének az adókvetőbizottság előtt lefolyt torturák ellen, ma megvolt a kívánt eredménye. Blaur-Torquemada ur, az inkvizíció érdekében gazdag intézője bevonta vitorláit és meglazította a prést, amelylyel nem egy adófizető polgárt sikerült szerencsésen megnyomorítania. A városháza barátságosan emeleti termében lefolyt küzdelemnek számos sebesültje van ugyan, de Blaur ur nem tarthatna jogosan számot a büszke Torquemada névre, ha még ilyen eredményt se tudott volna elérni.

Hogy az adókvető bizottság működésében ma már emberi motívumok is vegyültek, abban — szerénytelenség nélkül állíthatjuk, — nekünk is van némi részünk. A pénzügyigazgatóság, némi késedelemmel ugyan, de mégis csak belátta, hogy a túlságos szigorra sem ok, sem alap, sem szükség nincs. Az elmúlt évek szomorú gazdasági tanulságai talán előbb is megtaníthatták volna erre — de mindegy: jobb későn, mint soha. Távol áll tőlünk a szándék, hogy érdemül tudjuk be a kincstár közegének az adózó polgárság ellen intézett vakmerő támadás lefúvását. Akár a pénzügyigazgató, akár Blaur ur maga vette kezébe a béke fuvalját, tény, hogy nem egyedül a saját jószántukból tették: főleg a közvélemény jogos felháborodása készítette őket a rükverckoncentrirungra.

Hogy Blaur pénzügyi titkár ur bensejében micsoda lelkifolyamat mehetett végbe, miközben a hirtelen front-változtatás megtörtént, azt nem kutadjuk, mert keveset törődünk vele. Készítse el ő maga a mérleget: vajjon felér-e az amugy is tulterhelt adózóknak agyonzaklatása egy esetlegesen várható felsőbb elismeréssel? Gondolkodjék Blaur ur a saját izlése szerint, de viszont ne vitassa el tőlünk sem a jogot, hogy mi is ilyképen cselekedhessünk.

Méltányosak vagyunk. Ok nélkül nem ítélünk el senkit. Ha az adókvető bizottság előtt lefolyt jelenetekben — amint azt ma suttogták — nem egyedül Blaur ur a bűnös, úgy hajlandók vagyunk a háta mögött állókra is ráteríteni a vizes lepedőt. Ma azt rebesgették, — talán már a Salacz-parki verebek is csiripelik, — hogy Blaur urnak olyan hatósági közeg nyújtott segédkeztet a hóhérmunka végeztére, aki első sorban a város polgárainak érdekeit volna köteles szem előtt tartani. Ugy mondják, hogy minden létező törvény és miniszteri rendelet ellenére, Aradváros adóosztálya volt az, amely nemcsak részletes adatokkal szolgált a kereskedők adófizetőképességére nézve, hanem egyenesen kész javaslatokat adott a kincstár képviselőjének kezébe.

Ha így áll a dolog, akkor elhiszünk, hogy Blaur ur szükségtelennek tartotta a vasuti kirándulásokat. Többet, aranyat érnek egy az adózás minden rejtelmében járatos egyénnek felvilágosításai.

On dlt. Am ha alapja van — és úgy halljuk, hogy van alapja — a vádnak, akkor megdöbbenéssel vesszük ezt tudomásul. A törvény világosan beszél. A város közegének csupán a kereskedő lak- és bolti helyiség-bárvizonyairól szabad felvilágosítást adnia. Itt pedig kész javaslatról van szó, szóval nem csupán a két adatról. Hogy mi indíthatta a javaslatok elkészítőjét a nyári hőségben ily fárasztó munka elvégzésére, azt ebben a pillanatban el se tudjuk képzelni.

A város nem azért fizeti hivatalnokait, hogy a kincstár szolgálatára álljanak. A polgárok érdekeinek kijátszására, úgy tudjuk, senki se nyert felhatalmazást. A törvény megkerülésére sem.

Ennek az érthetetlen eljárásnak különben megvan már a visszhangja. Ugy értesülünk, hogy a visszaélést az e havi közgyűlés előtt szévá fogják tenni. A város fejének felelnie kell, hogy miképpen történhetnek meg az ilyen esetek?

Különben várjuk be a hat órai vonatot. Ki fog tűnni, hogy miféle kezek mozgatták ebben a törvénytelen és a polgárok jogos érdekeit veszélyeztető irányban az illető urat? Talán ez is az új rendszer folyamánya? Meglehet. Emlekezetünk szerint eddigelé nem fordultak elő hasonló megdöbbentő esetek. Persze most minden megfordítva történik. C' est la új rendszer!

Nem lehetetlen, hogy még az is ki fog sülni, hogy Blaur ur csak oroszlanbörbe bujtott jámbor polgár, akinek a saját szándékából esze ágában se lett volna újabb jogtalan terheket rakni a küzködő kereskedőkre. Csupán a javaslatok szerint cselekedett, mert így velt muszáj cselekednie.

Hja, az új rendszer, amely a sajtóvásárlásban, hivatalnok és tehetetlenek megjutalmazásában és az adópréssben merül ki és amely — úgy érezzük — ebbe fog belemerülni!

Baleset a színházban.

(A beporított Szendrey.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 4.

Érdekes ügy tárgyalását kezdette meg ma az aradi k. r. járásbíróság polgári osztálya. Itélathozatalra nem került a sor, minthogy közbevetett eljárás vált szükségessé. Az eset, amelynek főérdekeségét éppen ez a közbevetett eljárás képezi, előzményével együtt a következő:

Április hó 20-ikán, az aradi színházban akkor vendégszereplő *Ujházy* Ede utolsó fellépte alkalmából zsufolásig megtöltötte a közönség a színházat. A *Itók* című vigjátékot adták, a darab végeztével azonban a nézőtérre súlyos baleset történt, amely káros íjedelmet keltett a jelenlevő közönség sorában.

Bárdos Marcel budapesti könyvügynök neje ugyanis a publikum kifelé özönlése alatt a zenekari hely egy kiálló falécében a tolongás miatt megbotlott s mielőtt valaki felfoghatta volna, a sugógömbnek egyik nyílásába bukott és súlyosabb természetű sérüléseket szenvedett. Az esés következtében ugyanis jobb lábát eltörtte, azonkívül az arcán és oldalán is erősebb sérüléseket szenvedett.

Az utazó felesége ezek után a színház igazgatóságát orvosi költség címén följelentette kártérítésért az aradi járásbírószágon, amely a tárgyalás napját mára tűzte ki. A tárgyaláson, amelyet *Éles* Simon albiró vezetett, a felperes *Bárdos* Marcelné *Avramescu* Vazul mária-radnai ügyvéd által képviseltette magát. *Szendrey* Mihály színikazgató jogvédelmét *Tolnai* János dr. látta el.

A vizsgálat adataiból, valamint a felperes urinőnek még a rendőrség előtt tett vallomásából a bíróság megállapította, hogy *Bárdos* né egy ur sietségében véletlenül megdőlt s ez volt a baleset okozója. A sugógömb mellett lévő kerek nyílás a színház fennállása óta megvan, abból az egyszerű okból, minthogy a sugó csak azon a nyíláson juthat be a helyére. Azon a város többszörű sürgelés dacára sem változtatott.

Ezzel védekezett *Szendrey* Mihály is, mire

a bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy csak helyszíni szemle alapján hozhat ítéletet. Ebből a célból természetesen a színház zenekari részét át kell alakítani olyan formán, mint ahogyan a jelzett előadásnál alakították: vagyis ülőhelyekké. Erre pedig a színház nem kötelezhető, abból az egyszerű okból, minthogy az átalakítás ötven koronába kerül. A bíróság tehát kimondotta, hogy amennyiben *Bárdos* Marcelné hajlandó az átalakítás költségeit fizetni, megtartja a helyszíni szemlét és ezen az alapon meghozza az ítéletet. *Avramescu* Vazul ügyvéd erre kijelentette, hogy a bíróság határozatát közölni fogja megbízójával, aki azután a továbbiakra nézve nyilatkozni fog.

A költő menyasszonya.

(Rímek házasságcszédelgő.)

— Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 4.

Kisebb vidéki újságok ismeretlen nagyságai sorában igen gyakran szerepelt *Budai* János tehetségtelen fiatal költő, akit gyermekkorában *Buchani* Jánosnak hívtak s csak azóta magyarosította meg a nevét, mióta homlokon csókolták a muzsa. Ez a csók nem hozott szerencsét *Budai* János homlokára, mert addig írta a rossz verseit, míg tegnap végre letartóztatták a rendőrség. Nem éppen a rossz versei miatt, hanem házasságcszédelgés címén.

Budai János néhány hónap előtt megismerkedett *Vadász* Ilona csepregi hajadonnal. A leánynak hízelegtek a költő versei és nem habozott menyasszonya lenni a fiatalembernek. A boldog jegyesség hetelt nem zavarta meg csak az a körülmény, hogy a költőnek néhanapján elfogyott az aprópénze és ilyenkor nem szégyellt menyasszonyához fordulni apró segélyért. Lassankint elcsalta a leány összes megtakarított pénzét, körülbelül ezerötyszáz koronát. Mikor már egy fillér se maradt *Vadász* Ilona ládájában, a költő minden értesítés nélkül fogta a kalapját és kerekét oldott.

A leány várt napokig, hetekig, de a vőlegény csak nem akart visszajönni, eltűnt, mint a buborék, a kámför, vagy mondjuk, a cigarettafüstje. *Vadász* Ilona ekkor érdeklődni kezdett a költő múltja felől és megtudta, hogy *Budai* János igen sötét alak. Csalás miatt is ült már, sőt az okirathamisítás terén sem ismeretlen nagyság. Mikor minderről megbizonyosodott, följelentette ő is a derék fickót — család címén.

A rendőrség hosszú ideig hiába kereste, de tegnap végre ráakadtak egy kerepesi úti zug szálódában. *Budai* János épp a tükör előtt állt — a fényes, ptykés magyar ruháját igazgatta, amikor a detektív belépett és letartóztatta. *Budai* János tiltakozott a letartóztatás ellen, azt állította, hogy ő nem azonos a házasságcszédelgővel. Egy rendőrségi fénykép azonban megcáfolt az összes ellenvetéseket s a költőt bevitték a főkapitányságra, ahol letartóztatták.

A becsapott menyasszony elmondta följelentésében, hogy *Budai* János azzal hódította meg a szívét, hogy versekben kért tőle pénzt. Ropant szeretői a rímeket és ilyenkor akármit kívánhatnak tőle...

SPORT.

Atléták versenye Aradon.

— Klub bajnokságok. —

Arad, július 4.

Az Aradi Atlétikai Klubnak e hó 8-án, vasárnap délután megtartandó versenye iránt az egész városban nagy az érdeklődés. Arad közönsége örömmel áldoz a testedző sport ügyének s mindenkör érdeklődéssel kíséri az új

természetű versenyeket, aminek oka főképen abban keresendő, hogy az aradi sportegyletek által rendezett versenyek a fővárosiakkal teljesen egyenrangúak. Aradra a fővárosi egyletek is csak legjelesebb erőket küldhetnek le, mert ellenkező esetben kiküldetésük, illetve szereplésük nem járhat sikerrel.

Az elmúlt év nyarán rendezett atlétikai verseny 10 számából kilencet a rendező A. A. K. tagjai nyertek meg. Hogy a most rendezendő verseny siker dolgában az előző évekhez teljesen hasonló, sőt sok tekintetben azokat túlszárnyaló lesz, arról már gondoskodott az A. A. K. vezetősége, mely amellett, hogy az egyes versenyek három első helyezettjét érmekkel jutalmazza, azon győztesek, kik az egyes versenyszámokban egy bizonyos meghatározott (standart) eredményt érnek el, a klub-bajnoki címre reflektálhatnak. Ezen standart-eredmények a következők:

100 yardos síkfutásban 11 mp., 220 yardos síkfutásban 24³/₄ mp., sulydobásban 11 méter 60 cm., gerelyvetésben 38 méter, diszkoszdobásban 35 méter 60 cm., magasugrásban 1 m. 67 cm., távugrásban 6 méter, rudmagasugrásban 3 méter.

Aki a klub tagjai közül ezen eredményeket mint első győztes az A. A. K. pályáján három ízben eléri, vagy túlhaladja, az klub-bajnokká lesz, s mint ilyen, tiszteletbeli tagnak tekintetik. Az Aradi Atlétikai Klubnak eddig egy klub-bajnoka van s ez *Tóth* Nándor a diszkoszdobás világ rekordere, ki az aradi bajnokságot is a diszkoszdobásból nyerte.

Klub-bajnok jelöltek a következők: *Korányi* Barna 100 yardos síkfutásból 1 győzelemmel, *Heeger* Antal magasugrásból 1 győzelemmel, *Mudin* István gerelydobásból 2 győzelemmel, sulydobásból 1 győzelemmel és *Ziffer* Sándor távugrásból 1 győzelemmel.

A verseny f. hó 8-án vasárnap délután fél 4 órakor kezdődik és a *Török* Gábor utcai sporttelepen tartatik meg. Helyárak: páholy 3 korona tribün ülőhely 50 fillér, állóhely 20 fillér.

Kecskeméthy megint kísért.

(Buenos-Ayres rejtelmel.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 4.

A hírhedt ifjusági vezér, *Kecskeméthy* Győző, aki fél millió korona elsikkasztása után eddig még kiderítetlen, de igen zseniális módon megszökött a fővárosból, lassanként a feladás homályába merül. A hosszas és roppant költséges rendőri nyomozás teljesen eredménytelen maradt és a székesfőváros is, mely egy ideig még a követeléseivel között szerepeltette az elemelt fél milliót, tavaly mint behajtatlant leírta az ifju kuruc brigádéros kontójáról. *Kecskeméthy* ötödik éves bujdosása közben többször merült föl ugyan a hír, hogy a főváros pénzén Amerikának, Délafrikának, sőt Ausztráliának kis helyein igen előkelő, nagyuri életmódot folytat, de egy kis utánjárás mindig arról győzte meg a hatóságokat, hogy *Kecskeméthy* volt — nincs és a magyar főváros pénze sohasem kerül meg.

Mint Budapestről táviratozzák, most ismét napirendre kerül a híres sikkasztó elfogatásának ügye. Egy Dél-Amerikából a fővárosba visszatért ügynök, *Töpper* Béla, a legkeményebben azt állítja, hogy *Kecskeméthy* Argentin fővárosában, *Buenos Ayres*-ben tartózkodik és ő maga is látta a sikkasztása révén hírnévre vergődött ifjut. *Töpper* közölte a dolgot egy detektívvél, aki viszont jelentést tett a hallottakról *Marinovic* Jenő rendőrfogalmazónak, mire *Sándor* László rendőrkapitány be-

Idézte az Amerikából visszatért ügynökök, hogy jegyzőkönyvbe foglalja a Kecskeméthyre vonatkozó adatokat.

Töpper a rendőrségen a sikkasztó tartózkodásáról a következőket adta elő:

— Buenos-Ayres-ben mint utazó és műfityűrész kerestem kenyeremet. Ott láttam Kecskeméthyt, aki naponként megfordult Buenos-Ayres legelegánsabb kávéházában, a Café Russio-ban, ahol magyar cigányok muzsikálnak. Egy este előkeződen öltözötturjelent meg, a kávéházban S. ópszöke hölgy volt vele és belépése után rögtön pezsgőt rendelt, majd *bus magyar nótákat* játszatott a cigányokkal. Érdeklődtem honfitársam iránt a pincérnél, aki erre sugva közölte, hogy az illető gavalier Kecskeméthy Győző, a magyar sikkasztó, a szépség pedig egy angol színésznő.

— Hát ilyen szabadonélhetett egy körözött sikkasztó? kérdeztem a pincértől.

— Ó, ugyilátszik, nem ismeri a mi rendőrségünket, felelte a pincér. Itt lophat, sikkaszt, csak fizessen, akkor nem bántják. Kecskeméthy naponként megjelenik a Collezio Argentino előadásán, ahol hölgye, mint énekesnő működik.

A pincér válasza után közelebb ültem a párhoz, amely spanyolul és németül beszélt. Megfigyelésem ideje alatt Kecskeméthy egy szóval sem árulta el, hogy magyar és úgy látszik, hogy észrevette haligatózásomat, mert fürkészve nézett rám, azután fizetett és eltávozott a kávéház előtt várakozó automobilon. Én persze nem követhettem, de másnap tovább érdeklődtem iránta és megtudtam, hogy gyönyörű villában lakik. Kerestem is ott, de nem találtam a villában, aminthogy nem mutatkozott többé kávéházban és színházban sem.

A rendőrség ma a közlés alapján új nyomozást rendelt el Kecskeméthy ügyében.

Inzultált kurticsi lelkész.

(Egy választás epilógja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 4.

Nagy háborúság színhelye volt ennek az évnek május 24-én a kurticsi görög keleti román egyház tanácsterme. Két párt vívott egymással ádáz küzdelmet az egyházi tisztségek elnyeréséért. Győztes az ugynevezett papi párt lett. Az ellenzék egészen kibukott. A kibukottakat nagyon elkésztette a másik párt győzelme és a szokásos fegyverhez nyulva, azt állították, hogy az ellenpárt meghamisította a választási jegyzőkönyvet. Ily értelmű feljelentést is tettek úgy a felettes egyházi hatóságnak, mint az aradi kir. ügyészségnek, amely a napokban fog foglalkozni az ügygel.

A fent jelzett napon a megválasztott választmány ülést akart tartani, hogy kihirdessék a felsőbb egyházi hatóságnak rájuk nézve kedvező döntését. Az ellenpárt azonban megakadályozta az ülés lefolyását. Mladin Miklós korcsmáros és volt kispap vezetésével bevonultak a tanácsterembe és ott éktelen lármá közben követelték, hogy a választmány adja át nekik a helyét. Mladin Miklós, aki a legyőzött párt jegyzője volt, tajtékzó dühvel támadt Nikolesszku János lelkészre, a megválasztott jegyzőre.

— Takarodj, — kiáltotta — az az én helyem!

Nikolesszku azonban nem rettent meg a támadástól és szintén erősen vágott vissza:

— Hordd el magad! Részeg vagy!

Mladint erre a kijelentésre éktelen düh fogta el. Rátámadt a papra, átkarolta és a levegőbe emelve kivitte a folyósóra, ahol úgy odavágta egy korláthoz, hogy Nikolesszku két hétig feküdt utána lázas állapotban.

A megsértett pap az eset után az aradi járásbírósnál feljelentést tett Mladin ellen, személyes szabadság megsértése, súlyos testi sértés és becsületsértés miatt.

Ma tárgyalta az ügyet Váry Albert albiró. A vádlott azzal védekezett, hogy esze ágában sem volt megverni a papot, csupán azért vitte ki, hogy egyikük se legyen a teremben. Hogy a folyosón baja esett a papnak, arról a vádlott — vallomása szerint — nem tehetett, mert ő maga ment neki a korlátnak.

A bíróság azonban nem fogadta el a vádlott védekezését és mind a három vétségben vétkesnek mondván ki, ötven korona pénzbüntetésre ítélte Mladint.

MULATSÁGOK.

(=) Az Aradi Turista egyesület tulipán-estélye. Az Aradi Turista egyesületnek Haromszékvármegyébe tervezett kirándulása kapcsán a hó 7-ikén Kovásznán, a Deák Imre-féle színházban tulipán-estélyt rendez jótékonycélokra az e célra szervezett bizottság. Kezdeté este 8 órakor. Belépődíj: személyenként 2 korona, család donkiát 5 korona.

Eötvös Károly Barabás ellenjelöltje.

(... Ellenzék nélkül nincs parlament!)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 4.

Akik azt hitték, hogy Barabás Bélának a főváros VII-ik kerületében való megválasztása egyhangú lesz, azokra a mai nap nagy csalódást hozott. Barabásnak ugyanis ellenjelöltje akadt, még pedig erős ellenjelöltje Eötvös Károlyban, a magyar közélet és irodalom eme büszkeségében. Nem valószínű ugyan, hogy ez Barabás megválasztásának esélyeit kisebbitse, de annyi bizonyos, hogy újból erős választási mozgalom ígérkezik az ország legnagyobb kerületében.

Budapesti tudósítónk táviratozza:

A VII-ik kerület választói már megkezdtek az előkészületeket a képviselőválasztásra, mely valószínűleg a hó 20-ika és 25-ike között fog lezajlani. A Barabás párt erősen szervezkedik: a társulatok, melyek Barabásra szavaztak, most is kitarának mellette; a posta és távirati tisztviselők holnap este mondják ki csatlakozásukat. A párt ma tiszteigett Bárczy polgármesternél, kérve, hogy a választás színhelyét tegyék át máshová, mivel a helyiség körül a multkorai választáson több mizéria merült fel. Bárczy kijelentette, hogy a kérelmet méltányosnak találja s ily értelemben érintkezésbe fog lépni az állandó választmánynyal.

Kossuth Ferenc ma a Barabás-párt hozzá intézett sürgönyére a következő távirati választ adta:

„Teljes szívvel ajánljuk s óhajtjuk Barabás Béla jelölését és megválasztását, s őt jelöltül a legmelegebben ajánljuk.” Kossuth.

A mai nap folyamán az Erzsébetvárosi Polgári Társaskör nagyszámu küldöttsége kereste fel lakásán Eötvös Károlyt. A küldöttség szónoka előadta, hogy a kerület túlnyomó többsége nincsen megelégedve Barabás jelölésével s ezért őt óhajtáná az Erzsébetváros képviselőjéül.

Eötvös Károly megköszönve a bizalmat, kijelentette, hogy nem volt hajlandó és nem is lenne hajlandó képviselőiséget vállalni. Ebben a korszakban, mikor nincsen ellenzék s mikor a nemzeti érzést épen a nemzeti programot valló párt altatja el lassanként, érzi a felelőssé-

get, hogy ha elmulasztaná legalább megkísérelni az elfásult nemzedék felébresztését s ezért megengedi, hogy nevét, mint jelöltét e fenséges cél érdekében küzdelembe vigyék. Kijelenti azonban, hogy csakis ellenzéki függetlenségi programmal hajlandó fellépni, mert nem akarja megtagadni harminc esztendő politikai multját. Soha nem volt még eset, hogy a magyar törvényhozás ellenzék nélkül lett volna, s szégyenletes dolog, hogy most anélkül van. Az isten mentse meg ilyen állapottól a nemzetet, mert ez okozza, hogy még meglevő államjogaink is veszélyben vannak.

Az Eötvös párt már holnap megkezdí szervezkedését.

Felhő Rózsi viszontagságai.

(Igy ír egy primadonna!)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 4.

Felhő Rózsi, miután Szegeden egyelőre megunt az automobil dicsőséget, felpakolta a kis fiát és a mamáját az ördögös gépkocsira és a gépészt magához véve: ill a berek, nádak, erék, elviharzott Budapestre. Igen ám, csak hogy Budapest, amilyen közel van gyorsvonaton, olyan távol esik az automobilon. A primadonna utközben beletévedt a félegyházai és kecskeméti homoktengerbe és sok időt vesztetett el, amíg kivergődött a nagykőrösi országyatra. Egy szegedi ismerősének, aki természetesen hírlapíró, megírta a primadonna a homoktengeren való keserves odisszeját, amelynek számtalan érdekes epizódja közül a legérdekesebb, hogy a félegyházai tanyai benszülöttek ellenséges magatartást tanúsítottak az ördögös gépkocsi iránt, mire a művésznő kénytelen volt őket megvesztegetni. A János vitézből élénkezt nekik egy pár dalt. A „benszülöttek” szíve erre úgy meglágyult, hogy zokogva utnak eresztették Felhő Rózsi, aki ezek után bátran elindult és egészen bátran tévedt el a magyar szaharai sivatagban, ahol a pusztaságban átröpülő madarak jelezték neki az utat a nagykőrösi országyut felé. A primadonna gépkocsin akar hazamenni azzal a szándékkal, hogy otthon ellenséges kritikussait legázolja az automobiljával.

A levél egy részét, melyben Felhő Rózsi viszontagságairól beszél, itt közöljük az összes gimnáziumi magyar tanárok pukkadására:

„... Kecskeméti jól mentünk, — írja a primadonna — de ott egy olyan szerencsétlen vadd sivatagba jutotunk, hogy nem bírtunk kikecmeregni a homokbuckákból — még csak a vadd emberek hiányoztak — különben abban se volt hiány. Mert persze ezen a járhatlan homokos uton ép eszű autós még nem tette be a lábát — tehát erre felé a jó magyar népp még nem szagolt benzint. Siralmas volt az állapotunk. A benszülöttek ordítottak, hogy itt a vörös ördög maga! És dobálóztak és viccelődtek úgy, hogy kénytelenek voltunk a levegőbe lőni! Na ja! Szép kiss szórakozás. Hajnalban 8-kor indultunk és délben 12-két óra felé beértünk Budapestre. Az oldalom a sok rázástól úgy fájt, hogy majd meg bolondulok. No de nem baj, mégis beértünk, s a fő, hogy a gépemnek semmi baja — a gummik is éppek. — A gépet most valószínűleg elladom haszonnal. A jövődöbbell „dirim” Beöthy László akarja megvenni. Eladjam? ne adjam? Majd kiszámolom a gummiköppönyegem gömböjjaim.

Külömben beiratkozom az autó egyesületbe, mint küll, vagy disztig — lehetőleg még alapító tag is! Tovább a 2-3 heti kurzust végzem és bizonyítványos szabdalalmazót sofför leszek! — Na ja! ...!

Na ja! Így ír egy primadonna!

Politikai botrányok Zágrábban

(Felpofozott képviselő. — Egy választás titkaiból. — 6,000 korona alkotmányos költség.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 4.

Zágrában igen vígan politizálnak. Mióta a rezolucióra párt, mely a koalícióval egyetért, többségre jutott, a pártok közötti ellentétek folyton jobban kiélesednek. Ez a késhegyig menő politikai viszály ma egy kínos utcai botrányra adott okot, s még le sem csillapult az ennek folytán támadt izgalom, máris egy újabb politikai botrány kavarta fel a szenvedélyeket.

Zágrából táviratozzák:

Ma a város egyik legélőkebb utcáján órlási botrány történt. A Starcevic párt egyik vezetője, *Egovic* képviselő gyanútlanul sétált a párvézerrel, *Frank* dr.-ral, amikor hirtelen rájuk támadt egy rezolucionista diák s rövid szóváltás után *arculütötte Egovicot*. Mielőtt veszekedésre került volna a sor, a közbelépők szétválasztották az ellenfeleket. Az utca hangneme a brutális diák ellen fordult, ki kénytelen volt futásban keresni menedéket.

A politikai köröket egy másik botrány is erősen foglalkoztatja. A ma esti hírlapok egyenlő szenzációs leleplezéseket közölnek *Khuen Héderváry* egyik bizalmas emberéről, *Havrak* osztályfőnökről, aki a letűnt korszakban vezető szerepet játszott. Havrak eltávolítását a most uralomra jutott párt már a választások óta hiába követeli. Most azonban minden valószínűség szerint be fog következni az eltávolítás, mivel a hírlapok azt írják Havrakról, hogy a legutóbbi választások alkalmából a magyarellenes Starcevic párt vezérének, *Frank* dr.-nak, a *redibizott pénzekből 62 ezer koronát adott volna át* választási célokra.

A Starcevic párt lapok erősen tiltakoznak a gyanúsítás ellen s azt állítják, hogy az csupán *taktikai fogás* Havrak eltávolítása céljából. Követelik, hogy Havrak indítson sajtópárt a rágalmozó lapok ellen. Egész Zágráb ezzel az ügygyel foglalkozik s a politikai szenvedélyek folyton erősödő ellentétekre adnak okot.

A termés.

A minisztérium jelentése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 4.

Az egész ország nagy érdeklődéssel várta a földmívelésügyi minisztériumnak a vetések állásáról kiadott hivatalos közlését. A minisztérium ma hivatalosan közölte az eredményt, amely a *közepesnél jobb* termésviszonyokról számol be, bár az esőzések következtében a június második felében föllépett rozsda és a nagy hőség több vármegyében nagy károkat okozott a vetésekben.

A minisztériumnak az ország minden részéből beérkezett jelentések alapján összeállított kiadmányából távirati tudósítás alapján az alábbiakat közöljük:

Június hó második felében a változó időjárás nem kedvezett a vetéseknek. Sok helyen jégeső is volt, de legnagyobb mértékben a rozsda és a nagy szárazság miatt érkeztek a földmívelésügyi minisztériumhoz panaszok.

A gazdasági tudósítók szakszerű termésbecslése ezuttal is lehetővé teszi a termés valószínű fölbecslését. Sokkal inkább most, mint az előző jelentések után, hangsúlyozni kell azokat az esélyeket,

amelyek az oly hamar bekövetkező változásokat idézhetik elő a fölbecsült termés mennyiségében. Hogy a rozsda és hőség által okozott kár mily mértékű, erre nézve most még nem lehet pontos megállapításokat eszközölni.

A buza aratása az Alföld lazább földjein már megindult. Néhol férgek és rovarok kisebb-nagyobb kárt okoztak. A jelentések azonban eddig csak hiányosan érkeztek be s így még nem lehet pontos képet alkotni.

Az őszi árpa aratását már befejezték. Az eredmény jó. Hasonlót lehet mondani a tavaszi árpáról. A rozs eléggé kedvező. A zab javult, különösen laposterületeken.

A repce közepes termést ígér. A tengeri kielégítő, a burgonya pedig jól fejlődött. A gyümölcsfák, különösen a körte, alma és a barack csaknem mindenütt jó termést ígérnek. A mesterséges takarmányok rendkívül kiadásoknak mutatkoznak; így első sorban a misling.

A sajtópanama rejtelsei.

Lengyel Zoltán leleplezései.

(Kik a fiumei sarcolók?)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 4.

A megszarolt fiumei kormányzó ügye s a *Független Magyarország* című napilapnak a kormány által történt megvásárlása a tisztességes sajtóból olyan erőteljes akciót váltott ki, amely méltóan jelentőségteljessé teszi e két, — amugy is elég jelentős esetet. Általános nemzeti érdek, hogy a magyar sajtó a gyanúnak leghalványabb árnyéka nélkül állhasson a világ előtt s hogy a közvélemény tisztakező harcosni néhány moral insanityben szenvedő fráter miatt ne legyenek a megalázó általánosításnak kitéve. Ezt a célt szolgálja a hírlapíró-egylet mai határozata s ezt kívánja a toll minden becsületes munkása.

Ami a sajtóbotrányokat illeti, azok közül különösen a „nagy kormány“ kisdéd vásárja s az akörül támadt háborúság ölt mind nagyobb mérvet. Minisztertanács, interpelláció, igazi és műfelháborodás ez egész vonalon. S a vége? A vége minden valószínűség szerint eltusolás lesz. A kormány talán erre is tud lapot vásárolni.

Mai híradásunk a következő:

A fiumei sarcolók.

A fiumei sajtóbotrány leleplezőjét, *Zboray* Aladárt tudvalevőleg *Tóth* Béla erősen megtámadta egyik estilevelében, mert a neveket nem hozta napvilágra. Erre a támadásra *Zboray* a *M-g* tegnapi számában igen erős hangon válaszol s többek között ezt írja *Tóth* Bélának:

Minden elsővess jogász tudja, ellenben önnek — ó, városigeti bölcs — kénytelen vagyok megmagyarázni, hogy az anyagi és alaki igazság között lényeges, sőt retentó nagy a különbség. A bíróság nem azt keresi, igaz-e az eset, csak azt, tudom-e bizonyítani. *Nákó* Sándor gróf fiumei kormányzó ur — az én érzésem szerint — nyugodtan megmondhatja volna, kik voltak azok, akik újságíró céger alatt megkoldultak vagy megkörnyékezték, vagy a titkársága útján — magyarul szólva — megpumpolták. A nemes gróf azonban gavallér kötelességének ismeri, hogy megvédelmezze a koldusait.

En tehát, kedves *Tóth*, — az alaki igazság

szempontjából — egészen hiába tudom a neveket is, a való tényállást is, mert a grófot, sajtópör esetén, a büntető perrendtartás a tanulás kötelezettsége alól fölmenti, senki sem lévén köteles maga ellen vallani s tudom, hogy ő nemcsak ezzel a jogával fog élni, de a neveket, saját kijelentése szerint, a miniszterelnöknek sem fogja megmondani. Már most, kedves *Tóth*, ugy áll az eset, hogy én tudom az esetet, tudom a valószágot, igaz is a valószágom, de ha kinyomatom, a legelső csirkefogó kolléga sonca becsukathat érte *Nákó* Sándor gróf ur gavalléressága folytán.

Ön azonban, kedves *Tóth*, ön hős, hivatásos sajtó martyr és igazság vértanu. Ön megteheti. Én ma ajánlott expresszlevélben két tanu aláírásával, akik aláírásom valódiságát igazolják, megírtam önnek az összes on dit kat s azokat a neveket, amelyekre ön kíváncsi. Kijelentem, hogy a büntetőjogi felelősséget nem vállalom éretlűk, mert a bizonyítás lehetőségétől meg vagyok fosztva, ellenben ön, kedves *Tóth*, adja ki a neveket! a neveket!! a neveket!!! a saját szakállára, mert ön hős és vértanu.

A szóbanforgó levelet *Tóth* Béla meg is kapta. Ebben azonban *Zboray* megtiltja neki, hogy amennyiben a levél adatait nyilvánosságra hozza, az ő nevét megemlítsse. *Tóth* Béla ennek ellenére is magát a levelet közli mai esti levelében. Hangzik pedig az érdekes leleplezés eképen:

Mult hét hétfőjén este a különvonaton utazva, rémülten jött hozzám *Nemeskürri Kiss*, a Budapesti Hírlap munkatársa s diszkrécio mellett elmondta, hogy *Nákó* grófot valami *Sváby* nevű, egy könyvatomnál alkalmazott újságíró, 3000 korona erejéig meg akarta pumpolni. Allítólag a gróf *Kiss* kérte fel, hogy az ügyet intézze el. (*Nákó* gróf tagadja az esetet.) Fiumében jelentkezett a grófnál *Molnár* Márton és valami *Gara* vagy *Gara* nevű társa és pénzt kértek a gróftól. A gróf nem fogadta őket, de titkárja útján 200—200 koronát adott nekik. (Ezt a gróf sem tagadhatja, de elvből kijelenti, hogy nem adja ki a nevüket.)

Ugyancsak járt a grófnál a Budapesti Abendblatt vagy Neues Budapesti Abendblatt egyik munkatársa, valami *Seichert* nevű, aki szintén kapott „alamizsát“! (A gróf erre sem mond sem nemet, sem igent.) Az ezüstkanalat allítólag tréfából tette zsebre nem egy újságíró, hanem allítólag egy fiumei veterán, aki azután — a gróf állítása szerint — visszaküldte másnap.

A lap, amely külön kiadást rendezett, a *Független Magyarország*, s *Perccel* Mór felelős szerkesztő szerint (nem nekem mondta, de a Balaton-kavéházban többek előtt) 1000 forintot kapott a külön kiadásért. A gróf szerint nem kapott semmit. Fiumében elterjedt hírek szerint 30,000 koronát kívántak a gróftól.

„Mondják“ — amelyeket csak a gróf tudna bizonyítani — van százfőle, s emlegetnek még 6 újságíró.

Ami a többi 6 újságíróról illeti, arra nézve a *Fiumei Hírlap* szolgál adatokkal. Három lapot is említ, akiknek képviselői megfizették a dícséretet. Közöttük egy *Schönemann* nevű ur, aki allítólag 5000 koronát kért és kapott ezerötszázat, hogy a *Zeit*, a *Times* és a *Figaro* világlapokban dícsérje ki a kormányzói bevonulást. A *Zeit* nyomban megindította a sajtópárt a nevezett újság ellen. Amit a következő megjegyzéssel jelent be olvasóinak:

Ha a fiumei újság közleményei igazak, akkor *Nákó* gróf valóban csalás áldozata lett. Ismeretes, hogy a *Zeit* elvből sem nem kér, sem el nem fogad közleményekért díjazást. Ez természetesen áll a *Nákó* féle installációra nézve is. 27 én megírt tudósításunkat sem *Schönemann*tól, sem más egyéntől nem kaptuk, ha-

nem, amint azt ott határozottan jeleztük, a cs. és kir. távirati irodától. A Nákó-esetről más újságok útján értesültünk és sajnáljuk, hogy lapunkkal valaki visszaélt. A sajtóperi vizsgálat világosságot derít majd, hogy Schönemann ur, vagy a Fiumei Hír ap élt-e vissza a Zeitz nevével.

Az újságírók megtorlása.

A Budapesti Újságírók Egyesületének választmánya ma rendkívüli ülésében foglalkozott a fiumei kormányzó beiktatása alkalmából fölmerült visszaélésekkel. A választmány meghallgatta a Fiumében járt és az ülésen megjelent újságírók előterjesztését és elhatározta, hogy főszo-litja Nákó Sándor gróf kormányzót, miszerint a magyar sajtó tisztessége érdekében tegyen világos és határozott nyilatkozatot arról, hogy beiktatása alkalmából minő visszaélések történtek a sajtó nevében, kik voltak azok az egyének, a kik újságok nevében, vagy egyébként újságírói minőségben pénzt kaptak, vagy kértek.

Az egyesület meglepődéssel konstata-lja, hogy egyetlen tagját sem éri a vád, mert a választmány színe előtt csak Schön-mann Vilmos, Seichter Richárd, Molnár Márton és Garai Manó nevű egyénekről derült ki az újságírói tisztességgel való vissza-élés. Megállapították továbbá, hogy Rónai Mór, a Független Magyarország tulajdo-nosa állítólag üzletkötés formájában ka-pott pénzt a kormánytól.

Ha az egyesület valamelyik tagjáról kiderülne, hogy ebben az ügyben újság-íróhoz nem illő szerepet játszott, azonnal kizárják az egyesületből. Hasonló határo-zathozatal céljából megkeresik az Otthont, az Újságírók Országos Szervezetét, a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségét, az Országos Pázmán-Egyesületet és az Újságkiadók Or-szágos Szövetségét.

A választmány ezután öt tagu bizott-ságot küldött ki a sajtó tisztessége elleni üzemek kinyomozására és megtorlására és elhatározta, hogy felkéri Wekerle Sán-dor miniszterelnököt, magyarázza meg a Ház egyik ülésén tett ama nyilatkozatát, amely alkalmas az egész magyar sajtó megvádolására. Felkéri a miniszterelnö-köt, hogy, ha vannak konkrét adatai a sajtó részéről történt visszaélésekről, úgy juttassa azokat a képviselőházban nyil-vánosságra.

Végül főszo-litják a politikai, társa-dalmi és közgazdasági tényezőket, hogy legyenek az egyesület segítségére a sajtó tisztességtelen elemeinek kiirtására és evégből minden egyes esetben értesítsék az egyesületet, mert valóban nemzeti érdek az, hogy a magyar sajtó tisztessége meg-óvassék.

A lapvásárlás a minisztertanácsban.

A Független Magyarországnak a kormány részéről történt megvásárlása tárgyában a Bu-dapesten megjelenő Radikális Újság bőven szol-gáltatja az adatokat, igen érdekes újabb lelep-vezéseket is közöl.

Tegnap délután, — írja a R. U. — minis-tertanács volt. Wekerle Sándor miniszterelnök amiatt fuvatta le bécsi útját, hogy a miniszter-tanácsban a lapvásárlás ügyét megbeszélje. El-határozták, hogy ezügyben a tagadás álláspont-jára helyezkednek s Kossuth Ferenc a Házban ki fogja jelenteni, hogy ezügyben leteszi az ak-tákat a Ház asztalára. Az akták arról fog-

nak tanuskodni, hogy államvasuti pausálé ré-vén mennyit kap a „Független Magyarország.”

Az államvasuti pausálé felemelése, melyet a Független Magyarország ma védekezés-kép elismer, csupán egyik járuléka a kormánnyal való szerződésnek, — írja a Radikális Újság. Igaz t. i. az is, hogy az államvasutak pénztá-rából a múlt héten vett fel huszezer koronát Ró-nai ur, mint erre a félére eső összeget. Hogyne, a „vasutasok lapjának” csak illik vasuti pénzt is kapnia!

Lengyel Zoltán ma telefonon következőké-p nyilatkozott egy újságíró előtt, aki felhozta, hogy a kormány tagjai nehez elnek Lengyelre:

— Én is neheztelek. A kormány ama tagjaira elsősorban, akik egyuttal a függet-lenségi-párt vezérei és nem állották, hogy azt a lapot, amelyet egy tisztességes párttag-juk — én — főszerkesztettem, megvették, a hátam mögött lekenyereztek, engem egy pi-szokba akartak belevinni. Így kirántani a gyékényt egy párttag lába alól, legalább is nem illik.

Vajjon nem az lett volna-e a kötelessé-gük, hogy nekem szóljanak: „hallod e, Ró-nai, a kiadód meghagyja fizettetni magát. Hát te csinál-sz-e ilyen lapot, amely pénzért akar támogatni bennünket?”

Vajjon nem így kellett volna-e szóla-niok. E helyett a kiadóval megkötik az üz-letet. A párttagokat — kiadójától akarják meg-venni . . .

Hát a többiek?

A R. U. több ellenzéki lapot, de főleg a Független Magyarországot azzal is vádolja, hogy a Fejérváry kormánytól is kaptak szub-venciót.

Még sok lap van — írja e közlemény, — s „a kormánynak szüksége van a lapokra.” Tisztelettel kérjük tehát: mennyit kaptak a többiek? Mit fizetett és mit fizet a kormány a közvéleményért? . . . És még valamit kér-dezünk. Wekerle a Házban célzást tett a „Fe-jérváry-kormány sajtókiadásaira.” Ugyanekkor kilátásba helyezte, hogy ha szükségét látja: elő fog rukkolni az aktákkal. A nevekkel is, az összegekkel is. Hogy kik kaptak pénzt és mennyit? Miért késik Wekerle? Elő: azokkal az aktákkal. Hogy a darabontok pénzét elfo-gadták, azt ugyis tudjuk. De elfogadta a Füg-getlen Magyarország is, mely pedig akkor a da-rabontverőt adta. Wekerlének tudnia kell, mennyit kapott Rónai ur Kristóffytól. Ki vele. S ha kapott egy ellenzéki lap, hátha kapott több is? A tisztességes sajtónak tartozik vele Wekerle, hogy leleplezze az árulókat és a pa-namákat. Ez a gyanu nem maradhat meg mé-reg gyanánt a közvéleményben. Elő tehát a nevekkel! Kik kaptak még? . . .

Vélmények a botrányról.

A R. U. tudósítója több országgyűlési kép-viselőt meginterjúvolt, hogy mi a véleményük a sajtóbotrányról. A válaszok a következők:

Vázsonyi Vilmos.

Nem játszom a meglepettet. A darabont-kormány irattárában — a nemzeti küzdelem ez ereklétárában — halomszámra lehetne igen érdekes esetek bizonyítékaira találni.

Magával az ügy lényegével röviden lehet végezni. Senki se várta, legalább beavatott és olyan ember, akinek az esze helyén van, hogy a koalíció valami lényegest elért volna nemzeti vi-vmányokban és az is természetes, hogy a dele-gációban engedelmes módon jártak el, — ez volt a béke ára.

Csak egy helyen maradt volna tér a szá-mukra: az ugynevezett közéleti tisztaság terén. És itt rosszabbak a volt uralomnál. Nekem min-

dig tűrhetőbb egy megkövesült sörpió, amelyik hátán az idők viszontagságainak patinájával, már nem tud mozogni, mint egy ital, eleven, éhes hisztorpió, amely fűrgén erőt, mérég fo-gát mindenfelé . . .

Zboray Miklós.

— Az a szomorú ebben a doleban, hogy a kormánynak nem volt ereje és bátorága hozzá, hogy Rónai urat, amikor a szubvenó ötleté-vel — mert fölteszem, hogy nem a kormány inscenálta — odament hozzájuk, nem rugta ki.

Kossuth Ferencnek Rónait már a azai biz-tositótól ismernie kellett.

Szász József.

Szász József, az újságíró képviselő rövi-den jegyezte meg:

— Tudom, hogy megvették a Független Magyarországot. Kossuth Ferenc maga mondta ezt tegnapelőtt.

Különben nem tudom, mi igaz abból a hírből, hogy Kossuth Ferenc leteszi a Ház asz-talára az ügy aktáit. Mindenképpen le kell tennie, hogy tisztán álljon előttünk az így. Hogy Rónai kicsoda: azt mindnyájan tudjuk. Nem az első és nem az utolsó panamája. Egyéb-ként részletesebben szombaton fogom kifejteni az álláspontomat, amikor interpellációt intézek ebben az ügyben a kormányhoz.

Rakovszky Istvánnak

a Ház első alelnökének ebben az országgra-szólo panamában semmiféle véleménye sincs.

Lengyel Zoltán leleplezését.

Lengyel Zoltán országgyűlési képviselővel, aki Abbáziában a Hotel Habsburgban lakik, egy újságíró telefonbeszélgetést folytatott a sajtó panama dolgában. Az újságíró mindenek-előtt közölte Lengyelrel Bónitz Ferencnek, a miniszterelnöki sajtóiroda tagjának alábbi nyi-latkozatát:

Lengyel Zoltán a múlt héten megláto-gatott a sajtóirodában o y időpontban, am-lkor csak magam voltam. Lengyel Zoltán lá-togatása magánjellegű volt és ő volt az, aki szóba hozta Rónai Mór ügyét olyformán, hogy neki Rónaival kötött szerződése políti-kai működésének szabadsága miatt is kelle-metlen és inkább ma bontaná fel a szerző-dést, mint holnap, ha az nem volna rá nézve oly terhes. Erre én azt jegyeztem meg, hogy az ő helyében előbbre helyezném a politikai reputációt és kész lennék azért akár vinku-lum árán is felbontani egy reám nézve ter-hes szerződést. Arról, hogy a sajtóirodában horribilis szubvenciót (vagy akármiyen szub-venciót) adtak, mely „a bíróság előtt is min-denkor bizonyítható”, nem hallhatott tőlem Lengyel Zoltán egy szót sem, mert nem is állott, ma sem áll módomban erre nézve bár-kinek is adatokat nyújtani, de a sajtóiroda más tagjától sem hallhatott, mert Lengyel Zoltán látogatásakor magam voltam.

E nyilatkozatra Lengyel Zoltán a követke-zőket mondta:

— Ha jól értem a nyilatkozatot, Bónitz azt állítja, hogy nem bocsátotta rendelkezé-semre az adatokat. Hát én nem is adatokért mentem, hanem azért, hogy meggyőződjem az igazságról. Bónitztól sajtóirodal látogatásom al-kalmával legelőször azt kérdeztem meg, vajjon igaz-e, hogy a kormány szubvencionálja a Füg-getlen Magyarországot? Erre Bónitz azt fe-lelte, hogy igaz. Negyvenöt ezer koronáról beszél-nek, mondtam Bónitznak, aki erre a kérdésre is azt felelte, hogy tényleg ilyen összegekről van szó. Bizonyítható ez, kérdeztem. Bizonyítható, felelte Bónitz, mert írásbeli szerződésbe van foglalva. Tovább nem érdeklődtem, mert en-gem csak a lényeg érdekelt. Közvetlenül ez után a látogatás után találkoztam a lap szer-kesztőjével, Perczel Mórccal, akinek kijelentet-tem elutazásom előtt, hogy ilyen körülmények

között nem maradhatok meg az újság kötelékében. Hivatalosan is bejelentettem kilépésemet.

Bónitz és a sajtóiroda nyilatkozataira azt jegyzem meg, hogy nem az a fő, mit mondtam én és mit mondott Bónitz, hanem az itt a kérdés, hogy kapott-e Rónai Mór a kormánytól 45,000 koronát vagy nem kapott. A sajtóirodának és a kormánynak is kár polemizálni. Nekik adataik, elszámolásuk, szerződéseik vannak, tessék azokat nyilvánosságra hozni, azokból majd kitűnik az igazság. Az nem változtat a dolgon, hogy Rónai és a Független Magyarország kiadóhivatala államvasúti pauszálásra hivatkozik. Előrelátható volt, hogy a kormányval megállapodott valami formában, amelynek címén azután elkönnyelheti a szubvenciót. Ez azonban nem változtat azon, hogy én ilyen körülmények között nem gyakorolhatom a kritika jogát a kormánnyal szemben.

— Hallott képviselő ur arról a parlamenti körökben hangoztatott úgyszólván, hogy állítólag már a Fejérváry-kormány is szubvencionálta a F. M.-ot? — kérdezte most az újságíró.

— Hallottam róla, felelte Lengyel, de semmi pozitívum nem tudhattam meg, mert különben már akkor kiléptem volna az újság kötelékéből. Személyesen csak annyit konstatáltam, hogy egyszer nem adták ki egy cikkemet, amelyet a darabont-kormány ellen írtam. Ez a cikk tényleg nagyon goromba volt és nem csodálkoztam, hogy nem adták ki. Azt is észrevettem, hogy amikor nem voltam odahaza, lényegesen megengyhült a lap politikája. De ha igaz a hír, hogy Fejérváryék is szubvencionálták a lapot, annál esunyább és elítélendőbb az új kormány eljárása. Nekik bizonyára kezükben vannak a régi adatok, régi bűnök és tudniuk kell, hogy már Fejérváry is szubvencionálta a lapot.

A F. M. kiadóhivatala nyilatkozatának ama passzusára, hogy Lengyel Zoltán egész fiatalon került a lap élére, Lengyel a következőket válaszolta:

— Már egy alkalommal Kossuth Ferenczel is beszéltem erről a dologról. Megmondtam neki, hogy az nem szégyen, ha valaki fiatalon kezd a politikába és nem negyvenöt éves kora után. Én fiatal voltam, de mindig becsületesen és teljes tehetséggel küzdöttem, önzetlenül és fáradhatatlanul.

— Igaz az a hír, kérdezte az újságíró, hogy képviselő ur levélben kereste fel Kossuth Ferencet?

— Nem igaz, nem írtam Kossuth Ferencnek és nem is fogok írni Kossuth Ferencnek. A magam részéről befejeztem az ügyet.

Végül kijelentette Lengyel, hogy egyelőre Abbázsiában marad és nem is jön Budapestre, ha csak valami fontos nagy ügy nem jön közbe.

A képviselőház folyosóján ma egyébként alig folyt másról a szó, mint Lengyel Zoltán leleplezéséről. Természetes, hogy az újságírók, politikusok — különösen a függetlenséglek — a legélesebben elítélték a legújabb sajtóbotrányt. Nyíltan követelni fogják — hangsúlyozták a képviselők — hogy a kormány tegye le a ház asztalára az esetre vonatkozó összes iratokat. Egyetlen egy sem akadt köztük, aki egy szóval is védelmére kelt volna a kormánynak a botrányos ügyben. Állásfoglalásuk publikálását szombatra tartják a függetlenséglek, amikor Szász József, a jeles újságíró megteszi interpellációját úgy a fiumei zsarolás, mint Lengyel Zoltán volt lapjának ügyében.

Bónitz Ferenc Lengyel Zoltán intervjújára kijelenti, hogy, ha Lengyel Zoltán tényleg úgy nyilatkozott, mintha tőle hallotta volna a F. M. szubvenció-ügyét, úgy *sans phrase* kijelenti: Lengyel Zoltán hazudott.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Fecskefészkek, opérett. Kornai Berta vendégfőléptével.
Péntek: Csöppség, színmű. (Zóna előadás.)
Szombat: Gyöngyélet, bohózat Bemutató előadás.

* Kornai Berta vendégjátéka. A nyári színház vendégművésznője, Kornai Berta, ma este tolt ház előtt játszotta el *Arkalduş gróf* hatásos nagy szerepét: Jessie-t. Ma, minthogy Jessie alakja inkább megfelel a művésznő egyéniségének, határozottan nagyobb sikert aratott, mint tegnap a Nebántsvirág-ban. Temperamentumosan előadott tánc számait a közönség csaknem kivétel nélkül megismételtette, ellenben énekszámairól ugyanezt nem mondhatjuk el. Igazi, nagy sikere volt *Nyáraynak*, aki művészettel vezetett végig az előadást.

* Kornai Berta bucsufőlépte holnap, csütörtökön lesz. A művésznő ez alkalommal a *Fecskefészkek* Pomponette szerepét játssza.

* A Csöppség. Pénteken este zónaelőadásban Fényes Samu *A csöppség* című vígjátéka kerül színre, a címszerepben Bíró Iránnal, ki szepetembertől kezdve a Vigaszínház tagja s ki ezuttal lép fel először nyári szabadságidejének eltöltésével. Ambróti Hunyady, a többi szerepeket Benkóné, H. Novák Irén, Borbélyné, Várnay, Szathmáry és Kulcsár játsszák.

* Gyöngyélet. Szombaton lesz a *Gyöngyélet*nek, a Magyar Színház izezonvégi alágerének bemutatója az aradi nyári színházban. A Gyöngyélet kacagtató énekes és táncos francia bohózat. Targyat a kifogyhatatlan humoru katonaleiből veszi. A Gyöngyélet főszerepeit Zsigmondy Anna, Hunyadyne, Bácsné, Zalay Margit, Várnay, Deli, Marházy, Szathmáry, Beregi és Faludy játsszák. Élénk teteszésre számíthatnak Faludy és Zsigmondy Anna énekes tánc duettjei, továbbá Faludy kupói, melyek közül biztos hatásának ígérkezik a „Nyomja fejemet a bu” refrainul. A bohózatból naponta folynak a próbák s az első házi főpróbát is megtartják már holnap, csütörtökön.

En főbelövöm magam...

(Egy délvideki mandátum története.)

Arad, július 4.

Egy képviselő meghal, a másik a főispáni székbe jutott, a harmadik két mandátumot kapott, szóval megint fressé lett egy pár honatyasági kinevező levél. Az utolsó mandátumok sorsa fölött dönt most az országházban a nép. Alig egy pár mandátum az, a melyért sikraszáll néhány mandátumra vágyó ember s meg lehetne nyitni a „Cifra választások” rovatát.

Többé kevésbé minden választás cifra. A kedvesen ostoba kortársnótáktól kezdve egészen annak a csizmadiának a házáig, ahol a „szerelem jelölnek” ringatnia kell a „majsztrám” gyermekének bölcsőjét, nehogy kiüssék a kegyből, ezernyi cifraág tarkítja a küzdelmet. De még a cifraágok rengetegéből is ki lehet venni a nagy cifraágokat. Azokat tudniillik, a melyek nem a jelölt és a választás körül játszódnak le, nem a kulisszák mögött történő apróságokat, hanem azokat, amelyeket nyilván színen maga a jelölt ur a nagysága ad elő.

Ez a választás, a melyről szólni akarunk, az ország déli vidékén játszódott le, ahol egy gróf képviselte a kerületet. A gróf főispán lett s a mandátum megüresedett. A gróf ur helyére ketten pályáztak. Egy helyi nagyság, valami bankigazgató s egy fiatal ügyvéd, aki odaváló a választókerületbe, de a fővárosban telepedett le. A bankigazgató pártja tekintélyes volt, de a szimpátiás fiatal fiskalist is támogatták.

A mikor a választókerület központjában a napokban megtartotta első programbeszédét, elmentek oda az ellenpárt emberei is.

— Hadd halljuk a Miska fiut! — mondták.

A Miska fiu jól „szavalt”, de nem ígért többet, mint a bankigazgató s így a nemes közvélemény nagyon ingadozott. A beszéde végén azonban mondott valamit az ifju jelölt:

— ... ha azonban, tisztelt polgártársaim, a közbizalom nem fordul felém, kijelentem, hogy a választás után én főbe lövöm magam, mert nem tudnám elviselni, hogy szülőfium nem fordul felém szeretettel.

Az emberek meghökkenek. Ennek a fele se tréfa. Szájul szájra adták:

— Főbe lövi magát, ha nem választják meg... Főbe lövi magát...

Közben a jelölt járta be a falvakat s mondogatta egyre:

— ... és ha a közbizalom stb. stb. stb. én főbe lövöm magam, mert stb. stb. stb.

Az egész kerület, mintha összebeszellt volna, egy-ál áspontra helyezkedett:

— Az a másik nem bánja, ha meg se választják. De ez a szegény fiu főbe lövi magát... Főbe lövi magát...

S a fa al fiskalista a választáson a kerület háromezzer választójából 2981 szavazott eszt.

Állami leányiskola Aradon.

Apponyi Albert nyilatkozata.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 4.

Az aradi állami felsőbb leányiskola létesítésének ügye a napokban végre kedvező dűlőre jutott. Aradvárosának indokolt fölterjesztésére a vallás- és közoktatásügyi miniszterium elhatározta, hogy Aradon már a jövő évi 1907—08-iki tanévtől kezdve állami felsőbb leányiskolát állít föl és ezzel eleget tesz a város közönsége által régen nélkülözött kulturális igénynek.

Érdekes, hogy az aradi állami leányiskolára vonatkozó örvendetes határozatot Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter még nem közölte Aradváros közönségével és első ízben a képviselőház pénzügyi bizottságának tegnapi ülésén tette meg a bennünket közlelő érdeklő bejelentést. Az ülésen ugyanis a felsőbb leányiskolák tételénél Mérey Lajos kérte egy állami felsőbb leányiskola fölállítását Aradon, mire Apponyi Albert kijelentette, hogy ez ügyben már intézkedett is és reméli, hogy a kérésnek a jövő ében eleget tehet.

A kultuszminiszteriumban már a költségvetés újból való összeállításánál figyelembe akarták venni Aradváros közönségének kérését, de minthogy az iskola fölállítása jelentékeny költségekkel jár, amelyekre az idei költségvetésben nem találtak fedezetet, egyelőre csak arra az elvi határozatra szorítkozhattak, hogy a jövő évi költségvetésbe okvetlenül fölveszik az intézet létesítéséhez szükséges költségeket. Ezt az elvi határozatot érthette Apponyi gróf az intézkedés alatt, mert egyéb előkészület a miniszterium részéről eddigelé nem történt.

Hogy a kultuszminiszteriumban komolyan foglalkoznak az aradi állami felsőbb leányiskola fölállításának tervével, azt a miniszter nyilatkozatán kívül igazolják Somogyi Gyula dr.-nak, az Aradváros által segélyezett nyilvános felsőbb leányiskola tulajdonosának közvetlen értesülései is. Amikor a városi tanács e tárgyban a közelmúlt hetekben fölterjesztést intézett a

közüktatásügyi miniszteriumhoz, Somogyi dr. látogatást tett Morlin Emil miniszteri tanácsosnál, hogy megtudja a fölterjesztés várható eredményét. Az osztályvezető miniszteri tanácsa már akkor kijelentette Somogyinak, hogy a miniszter hajlandó teljesíteni Aradváros kérelmét, de a legjobb esetben is csak az 1907—08-iki tanévre ígérheti meg a leányiskola fölállítását.

Az ősszel kezdődő 1906—07. tanévben tehát Somogyi dr. változatlanul föntartja intézetét, melyet a várossal kötött szerződése értelmében csak az esetben köteles megszüntetni, ha az állam hasonló iskolát nyit. Ugyancsak a szerződés szerint díjtalanul megy a város tulajdonába az a mintegy 4000 koronát érő iskolai felszerelés, butorzat és tanszer, amelyeket Somogyi az iskola hat évi fönnállása alatt beszerzett. Lehet azonban, hogy az állam kárpótlásban részesíti majd a magánintézet tulajdonosát.

HIREK.

Amit az adó beszél...

Arad, július 4.

Tip, top... Öreg urak mennek fölfelé a városháza lépcsőin. Tip, top... Fiatalabbak is mennek velük. Az arcukon valami öntudatos mosoly dereng: ők most a polgárságot képviselik az állammal szemben. Ha az állam többet akar a polgártól, mint amennyi neki jár, az öreg urak rákoppintanak az állam körmére. Hess, állam! Oh, milyen szép az ilyen hivatal! Tip, top... Urnak lenni az erszények fölött, a kincstár fölött és harcolni az adózó polgárért. És hat korona napizsoldot kapni, amiért ezt a szent feladatot elvállalja az ember. Tip, top... Mindjárt itt vagyunk az adó kivető bizottság szobája előtt.

Már folyik is az adó kivetés. Egy komor ur ül az asztal mellett, előtte vastag aktacsomó. Ez a pénzügyi titkár ur, aki a kincstárt képviseli. Nagyon szigorú ur. Hiába a sirás, a könyörgés, ő emel, emel, emel. Kereskedők jönnek, iparosok jönnek és beszélnek, hogy rosszak a viszonyok, sok az adó, nehéz a megélhetés, nagy a drágaság. Beszélhetnek. A pénzügyi titkár ur belelát a veséjükbe, és megállapítja, hogy hamisak májastól, veséstől. Soknak vesebaja is van. Az adó tehát felemelkedik duplára és punktum.

Az öreg urak és a fiatalabb urak komolyan nézik ezt a dolgot. A pokolba is, ennek a száz százalékos adóemelésnek a fele se tréfa, mert az is ötven percent. Talán nem kellene hagyni. És oldalbadöfik egymást:

— Ne hagyjuk!

— Hát beszélj, hiszen te vagy az öregebb!

— Épen azért beszélj inkább te. Én már a hamut is mamunak mondom!

És öreg urak, fiatalabb urak hallgatnak tovább. Polgárok jönnek, polgárok mennek és az adó emelkedik. Sirás vagyon a városban. Valamit tenni, valamit tenni kellene, — mondják mindenfelé. És megmozdulnak és elmennek a pénzügyigazgató urhoz.

A pénzügyigazgató ur barátságos, és azt mondja:

— Csak jöjjenek hozzám, ha panaszkodnak. Én különben nem tehetek semmit. Megmondtam az uraknak az adó kivető bizottságban, hogy legyenek erélyesebbek, ne hagyják magukat és ne hagyják a polgárokat. Nem tehetek róla, ha hiába mondtam meg!...

Tip, top... Öreg urak jönnek lefelé a városháza lépcsőin. Tip, top... fiatalabbak is jönnek velük. Az arcukon valami fanyar mosolygás, mintha mondanák: „Az ördögbe is, hát erélyesekek legyünk? Hiszen az kényelmetlen! Napi három forintért nem fizetődik ki erélyesnek lenni!... És tip, top, — fogadják, hogy ők ugyan nem hagyják többet zaklatni magukat. Még hogy ők védjék a polgárokat? Védje a polgárság magamagát! A legjobb védelem, ha többet nem küldik őket ebbe a bizottságba. Küldjenek másokat, erélyes embereket.

Tip, top... Talán teljesezni is fog ez a kívánság...

— Az ostendei sakkverseny. Ostendéből táviratozzák: Maróczy Géza, a világhírű magyar mester ma újabb fényes győzelmet aratott. Ezuttal Perlis dr., a kiváló német játékos volt ellenfele, de a magyar mester fényes játék után könnyen végzett vele. Maróczy mai eredménye után a magyar sakkvilág büszke várakozással tekinthet a magyar mesterre, aki, ha valami közbe nem jön, minden bizonynnyal győztesen kerül ki a versenyből. A versenyzők mai állása a következő: Maróczy 17¹/₂, Schlechter és Rubinstein 16, Burn 15¹/₂, Bernstein 15, Teichman és Marsall 13¹/₂, Janovszky 13, Perlis 12¹/₂.

— Az aradvárosi adó kivető bizottság 1. hó 5 én, csütörtökön délelőtt 9 órakor a városháza emeleti kisterme melletti szobában az 1905. évi III. oszt. ker. adó kivétési lajstrom 803—906a tételei alatt, felsorolt u. m.: gyolcsosok, robbanópor és gyújtó zsinorgyáros, gyümölcskereskedők, hajhász, halkereskedők, hangszerkereskedők, harangöntő, harisnyakötő, hentesek és mészárosok, huselárusítók 1905. évben három év tartamára való érvénnyel megállapítandó III. oszt. ker. adóját tárgyalja. Mirel az érdekeltek azzal értesítettek, hogy a javaslat elleni kifogásokat ezen bizottság előtt írásban vagy szóval előadhatják.

— A német trónörökös családi öröme. Berlinből jelentik: A német trónörökösnek ma reggel 9 óra 15 perckor fiugyermeket szült. Anya és fiu jól vannak.

— Gotterhalte a minoriták templomában. A kolozsvári Ujság írja: A főtéri Szent Mihály-templomból Kolozsvár hazafias polgársága kiűzte a gyűlött osztrák himnuszot, a Gotterhaltet. Ám a minorita-templomban még ma is graszszál a hóhérszót. Tegnap reggel 8 és 9 óra között is román nyelvű istentiszteletet tartottak, ami már egymagában is heytelen. De annál jobban felháborította a hazafias érzésű ajtatoskodó közönséget, amikor stilszerűleg elvitték a Gotterhaltet. Kénytelenek vagyunk azzal a figyelemztetéssel élni, hogy sajnálatos dolog az ilyen provokáció és könnyen megtörténhetik majd, hogy a nagyváradi eset ismétlődik itt is és a felháborító nótát le fogja hurrogni a közönség. Ezt pedig sok okból, ajánlatos lesz elkerülni. Száműznünk kell a Gotterhaltet mindennün és fújják azt katonáék — ha jól

esik nekik — önmaguknak. De bennünket ne inzultáljanak vele sehol, de különösen ne szentsegtelenítsék meg azzal a templomokat. — Mit szól ehhez Csák Ciriák dr., a minoriták Aradon székelő hazafias rendfőnöke? Román nyelvű istentisztelet és Gotterhalte egy minorita templomban?!...

— Nagy sikkasztás Temesvárott. Temesvárról táviratozzák: Dajkovits Sándor, a Dajkovits és Róna ismert temesvári fényképész cég főnöke több mint ötvenezer korona elsikkasztása után ma megszökött. A temesvári rendőrség a sikkasztó kézrekerítésére az ország összes rendőri hatóságaihoz távirati körözvényt intézett. Valószínű, hogy a sikkasztó Budapestnek vette útját, ahol egy bizalmas barátja lakik.

— Az Achim Székely affér. Székely Béla a „Békésmegyei Függetlenség” szerkesztője Achim-mal való afférjára vonatkozólag ma több jegyzőkönyvet, illetve nyilatkozatot küldött be hozzánk, melyekből kitűnik, hogy a segédek őt nem diszkvalifikálták. Székely Béla a jegyzőkönyv tendenciózus szövegezése miatt provokáltatta Achim segédeit, Krausz és Flaska hadnagyokat, akik erre írásbeli nyilatkozatot adtak, hogy nekik a jegyzőkönyv kiállításával nem volt sem okuk, sem céljuk Székelyt sérteni.

— Százötven kilométer óránként. A m. kir. államvasutak gépgyárában nemrég elkészült a legújabb típusú sikpálya gyorsvonatu mozdony, mely hivatalosan lesz jövőben a budapest—bécsi vonalon a gyorsvonati forgalmat lebonyolítani. A múlt héten végzett próbamenet alkalmával oly sebesség éretett el, mely gőzmozdonynál eddig egyedülálló. Az elért sebesség ugyanis óránként 145 kilométerre megjegyzendő, hogy e mellett a mozdony teljesen nyugodtan járt. A mozdony tervezője, az államvasuti gépgyár mozdonyépítési osztályának vezetője, Dvordk Hubert felügyelő teljes bizottsággal számolt arra, hogy a mozdony kezelőszemélyzetének, begyakorlása után a 150 kilométer óránkénti sebesség is könnyen elérhető lesz. E mozdonyok megengedett szolgálati sebességét 120 kilométerben állapították meg, úgy hogy kellő számú ily mozdony beszerzése után a budapest—bécsi gyorsvonat menetideje tetemesen lecsökkenthető lesz. E mozdonyok egyike a milánói nemzetközi kiállításon általános feltűnést kelt.

— A templomi énekkar. Az aradi minorita-rend templomának énekkara a múlt héten fejezte be az évi működését. Az énekkar működését méltó siker koronázta, ami főleg szorgalmának és kitartásának köszönhető. Az énekelőadások oly magas nívón állottak, az összhang oly tiszta volt, hogy az énekkar méltán sorozható az ország legelső énekkarai közé. A lefolyt év alatt az énekkar a következő szerzőktől adott elő miséket és egyházi dalokat: Bogisics, Jámbar, Varga, Favrincz, Kertay, Lányi, Mozart, Schubert, Benz, Horák és Boyerman. Különös figyelmet keltett Sperber Frigyes zönetanárnak, az énekkar vezetőjének „Tantum ergo” kezdetű dala és gyönyörű miséje. Az énekkar sikerteljes működése főleg Sperber karmesternek és Bokor Alajosnak köszönhető, aki művészi készséggel látta el az orgona kíséretet.

Az énekkar tagjai a következők voltak: Várnai Lajosné, özv. Lux Ubaldné, özv. Kosztolányi Imréné, Szász Gyuláné, Neidenbach Cecília, Herceg Róza, Basch Stefánia, Györgyösi Böke, Limbeck Győző, Boderlicza Uros, Federspiel Ferenc, Rákosi Flóris, Sári Lajos, Sleifer Antal, Szarka László, Vespada József, Weber József, Zima Artur.

— Lueger ellátézetlen ügye. Bécsből írják: A lovagias ügy Bukarest városában, a kiállítás területén, a kiállítás megnyitása napján kelet-

kezett. Véletlenségből-e, vagy a rendezők akaratából történt e, hogy a királyi sátor előtt a magyar követek állottak elől és mögöttük az osztrákok, élükön Luegerrel. Lueger ur, az előtte állókra sértő megjegyzéseket tett. Többek közt azt mondta: „Die tulipánér!” A magyar küldöttség tagja, egy miniszteri tanácsos hátra fordult és magyar nyelven vágta vissza:

— Onnel szemben hasonlatomat nem a nővény-, hanem az állatvilágból veszem. Az osztrákok összenéztek s csaknem megindult a kérdés: Was hat er gesagt? Egy bakszáz, aki az osztrák küldöttségben árulta a magyar hazát, németre fordította a miniszteri tanácsos szavait és Lueger öklével hadonázva kiabált a miniszteri tanácsos felé:

— Ka' Tulipánér! Judeo magyar! Sobrianer!

A miniszteri tanácsos most már német szóval izent vissza olyasvalamit, ami Lueger arcának szolgált, ha a száját be nem fogja. A miniszteri tanácsos, akit szárdéktól csak a kezdődő ünnepség térített el, még mindig várja Lueger segédeit.

— A kolera. Manillából jelentik egy táviratunk: *Manilla* városban és kerületében nagy kolerajárvány lépett fel. Negyvenhét ma megbetegedett ember közül 41 meghalt.

— Gyilkosság az ügyvédi irodában. Budapestről táviratozza tudósítónk: *Dushegyi* Gyula ügyvéd Váci-körút 58. számú irodájában tegnap délután *Maár* János volt bankszolgatudvalevőleg agyonlőtte az ügyvéd egyik fiatal, szép reményekre jogosító tehetséges alkalmazottját, ifj. *Cserepes* Gyula segédtelekkönyvvezetőt. — A gyilkos elmenekült, este nyolc órakor azonban már önként jelentkezett a főkapitányságon. Kihallgatása alkalmával az a gyanu merült föl, hogy a gyilkos elmebeteg. A soros rendőrorvos másfél órán át faggatta. Megfigyeléselt jegyzőkönyvbe vette, a melyet ma reggel beterjesztett a vizsgálat vezetőjének, Koródi rendőrfogalmazónak. Ez ma délelőtt újra kihallgatatta Maárt, akit a rendőrorvos véleménye alapján valószínűleg még ma be szállítanak az angyalföldi elmegyógyító-intézet megfigyelő osztályába. A szerencsétlen áldozat iránt, akinek holt stét holnap boncolják a törvényszéki orvostani intézetben, általános a részvétel.

— Az ármentesítő társulat milliós kölcsöne. Az *aradmegyei* ármentesítő és belvízszabályozó társulatnak *Kokas* József elnöklété alatt tartott közgyűlése tudomásul vette a földmívelésügyi miniszter leiratát, melyek az egymillió kétszáz ezer koronás kölcsön jóváhagyására, az ártéri járulékok behajtására, a folyó évi költségvetési előirányzat jóváhagyására, az árvédelmi előintézkedésekre vonatkoznak. Miután a pénzügyminiszter az egymillió kétszáz ezer korona állami előleg kamatainak elengedése iránt való kérelmetteljesíthetőnek nem találta, *küldöttségileg fogják újból az elengedést kérelmezni* s ezen kérelem elintézéséig a pótköltségvetési előirányzatot függőben tartották.

— Kedélyes képviselőválasztás. *Trencsénből* jelentik, hogy a verbói főszolgabíró *Bodicsky* Mihály krajnai ev. lelkészt 10 napi elzárásra és 150 korona pénzbüntetésre, továbbá öt podkylával lakost 5—5 napi elzárásra és 100—100 korona pénzbüntetésre ítélte az orsz. képviselőválasztás alkalmával elkövetett nemzeti-ségi kihágások miatt. Ugyanezért a miavai főszolgabíró hét brezovai lakost tíz-tíz napi elzárásra és 150—150 korona pénzbüntetésre ítélte el. Kedélyes kis választás lehetett ez a verbói!

— Nem örült. *Agoston* Lajos, aki tegnap, mint azt megírtuk, *Deutsch* Izó dr. t. névetséges

váddal illette, ma benjárt szerkesztőségünkben és kijelentette, hogy pénzt egyáltalán nem vett el és hogy ő nem örült. Véleményét ezután adta a közönség tudomására.

— Eljegyzés. *Gyarmati* Béla Aranyos Medgyesről eljegyezte *Rosenberg* Cecília kisasszonyt Medgyes Egyházán.

— Nem jó az ellenőrzés. Az aradi mészárosok és hentesek egy tiztagu küldöttsége ma Müller Károly vezetése alatt tisztelgett *Institoris* Kálmán polgármesternél, hogy egy rájuk nézve sérelmes rendelet megváltoztatását kérjék. A szabályrendelet értelmében ugyanis a borsókás szalonna kifőzését a mészárosok és hentesek nem végezhetik otthon, hanem csakis a vágóhídon. Ez nagy idővesztést jelent rájuk nézve és ezért kérték a polgármestert a rendelet megváltoztatására. *Institoris* Kálmán a küldöttség előtt kijelentette, hogy szabályrendeletet csakis a törvényhatóság változtathat meg, miért is ezt a törvényhatóságtól kell kérelmezniük. A küldöttség a polgármester felvilágosítására kijelentette, hogy még ennek a hétnek folyamán benyújtják a városhoz a szabályrendelet megváltoztatására irányuló kérvényt. Ha a kérvény idejekorán érkezik a városhoz, úgy a kérdéssel a jövő heti közgyűlés fog foglalkozni.

— A garázdaalkodó erdőőr. Egy beküldött levél alapján ilyen cím alatt közölt híreinkre vonatkozólag annak kijelentésére kértünk föl, hogy nem felel meg a valóságnak, mintha *Fegyér* Gyula berzovai erdőőr közaport indított volna *Bálint* Béla kincstári erdőőr ellen. Fejérnek egyszerű szaválása volt *Bálint*tal, amely azonban semmiféle feltűnést vagy riadalmat a faluban nem keltett. A levél tehát el fordítva mondta el a tényállást.

— Még vannak lovagok. Péter és Pál napján a révi Zichy barlangnál rendezett táncmulatságnak volt egy kedves epizódja, amely a régi lovagkort idézi emlékeztetünkbe. Uzsonna táján a kirándulók egyik kedélyes asztalánál a Jád völgy regényes szépségéről beszéltek, majd gyönyörködve nézték a leáldozó nap biber sugaraiban pompázó hegyeket.

— Milyen meredek sziklák! Azt hiszem, nincs, ki ormukra fölmehetne, — mond egy bájos leányka a társaságból, tekintetével a barlanggal szemben levő szédítő hegységet mérgetve.

— Magácska óhajára még oda is fel tudnék menni, — jegyezte meg egy ifju.

A leányka hitetlenkedve mosolygott.

— Akarja? — kérdezte a levante.

— Akarom — bólintott tréfálkozva a leány s a levante már el is indult... Komolyan senki sem fogta fel a dolgot s később más dolgokra terelődve a beszéd fonala — el is felejtették a merész ígéretet. Jó félóra múlva a lejtős sziklaháton észrevették a merész vállalkozót, ki már fele útjában állhatatosan kuszott fefelé. Mind többen verődtek össze s amint feljebb és feljebb haladt, sőt a táncot is abbahagyva, mindenki csak őt bámulta. Egy óra múlva szédületes magasságban, a legmagasabb oromról integetett le kalapjával a lovag: *Böszörményi* László. Nehéz volt feljutnia, de sokkal nehezebb volt a lejtővel. Sokan voltak kik bizton állították, hogy merészségeért még életével fog fizetni. A kopárabb helyeken hanyatt feküdve ereszkedett le és 20—25 métert csuszott anélkül, hogy egyetlen fogódzó helyet találhatott volna. A folytonosan hurrával fogadott szalto mortalék után, a legnehezebb helyeken is sok szerencsével tulesve, gyűrött, tépett ruhával, össze vissza karcolva ismét lenn volt, hol egetverő éljen-nel fogadták a bátor kis lovagot.

— Gyújtogató villámok. *Illaváról* jelentik: *Nemsova* községben a villám egy fát meggyújtott, amelytől a szomszédos házak is kigyuladtak és 15 lakóház leégett.

Trencsénből jelentik, hogy *Liborcsa* faluban belecsapott a villám egy házba, amely azonnal lángba borult és a nagy szél következtében rövid idő alatt még 14 lakóház esett a lángok

marfalekával. A tüzet a szél a szomszédos *Koppec* községbe elvitte, ahol azonban sikerült lokalizálni és csak egy ház égett le.

— Öngyilkosság a kávéházban. *Érmihályfalváról* jelentik, hogy ott tegnap este szíven lőtte magát az egyik kávéházban *Győri* Ferenc dohánybaváló hivatalnok. Öngyilkossága oka az volt, hogy szerelmes lett egy odaváló *F. E.* nevű leányba, akit azonban szülei nem tartottak méltónak hozzá. Ez annyira elkeserítette a fiatalembert, hogy néhány órai mulatás után a kávéházi közönség szemeláttára szíven lőtte magát.

— Öngyilkos földbirtokos. Budapesti tudósítónk jelenti: A *Ferenc József-téren*, a *Deák* *Ferenc* szobra tövében ma reggel öngyilkosságot követett el *Csillag* Albert hatvanhat esztendősen turkevei földbirtokos. Forgópisztollyal szíven lőtte magát és azonnal meghalt. Zsebeiben nagymennyiségű készpénzt, néhány kifosztott váltót és nyugtázott számlát találtak. A rendőri vizsgálat kiderítette, hogy a boldogtalan öreg embert, aki vasárnap óta tartózkodik a fővárosban, nagyfokú és gyógyíthatatlan idegbaja vitte kétségbeesett tetteire. A rendőrség az öngyilkosságról értesítette *Csillag* Albert *Turkeven* lakó hozzátartozóit, a holttestet pedig be szállították a törvényszéki orvostani intézetbe.

— Rövid hírek. A *battonyai főszolgabírói állás* *Hervay* Kálmán nyugdíjaztatása óta üresedésben van. Az alispáni hivatal most hirdeti meg rá a pályázatot s a szerint a pályázati kérelmeket augusztus hó 2-ig kell beadni *Csanádvármegye* alispánjánál. — *Richtszel* *Albert* dr. *Bánffy* Hunyadon (*Buzás-féle ház*) ügyvédi irodát nyitott. — Az aradi városháza renoválásánál az összes szobafestő munkákat *Bräuner* Vilmos jónévű aradi szobafestőmester végzi.

— Bolhák, svábok, poloskák legbiztosabb pusztító szere Vojtek és Weisznel Aradon. 112

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Asszonyok harca. *Belgya* Pálné egy aradi szabósegéd neje már évek óta haragos viszonyban volt *Medgyesi* Katalinnal. A két haragos ennek az évnek május havában összehatalálkozott a *Pöstenberg-utcában* és alaposan megpofozták egymást. A verekezésben *Belgyáné* húzta a rövidebbet. *Medgyesi* Katalin leszedte a kontyát is. Pár nappal később *Manucz* János kalapos mester, *Belgyáné* apja a verekezésből kifolyólag rátámadt a *Medgyesi* Katalinnal vadházasságban élő *Strenghán* *Domján* Szávára és súlyos becsületsértő kifejezésekkel illette *Medgyesi* Katalint. A két ügy utolsó jelezete ma játszódtat le *Váry* Albert aljárásbíró előtt. *Belgyáné* *Medgyesi* Katalint pörölte be, az utóbbi pedig, — hogy az egyensúly helyre legyen állítva — *Manucz* Jánost. A bíróság mindkét vádlottat vétkezésnek találta a becsületsértés vétségében és 40—40 korona pénzbüntetésre ítélte.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, július 6

Amerika ¼ olcsóbb. Kínálat és vételkedv mérsékelt. Elkelt 30,000 metermázsza buza változatlan áron. Az árak 50 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Buza októberre	7.56—7.57
Rózs októberre	7.84—7.85
Zab októberre	6.45—6.46
Tengeri júliusra	6.07—6.08
Új tengeri 1907-re	5.65—5.66
Áprilisi buza 1907-re	6.58—6.59

Zárlat 5 draker:

Buza októberre	7.61—7.62
Rózs októberre	7.83—7.84
Zab októberre	6.43—6.44
Tengeri júliusra	6.15—6.16
Új tengeri 1907-re	5.69—5.70
Áprilisi buza 1907-re	6.61—6.62

Irányzat lanya.

NAPIREND.

Julius 5. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Cir. és Metód. — Protestáns naptár: Cir. és Metód. — Görög-keleti naptár (junius 22.): Özséb püspök. — A nap két óra 9 perckor. nyugszik 7 óra 58 perckor.

Időjárás. A központ meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, száraz.

Julius 7. Az aradi turista-egyesület tulipán-estélye Kovásznán (Deák féle szinkör.)

Julius 8. Az aradi atletikai klub viadala (Török Gábor-utcai sporttelep.)

Julius 9. Arad megye törvényhatósági-bizottságának rendkívüli közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Julius 11. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Julius 15. Az országos szőlőoltványtelep részvénytársaság fölszámolás alatt közgyűlése délelőtt 11 órakor (Aradi és csanádi egyesült vasutak.)

Nyers Bast-selyem

9 frt 90 krtól 43 frt 25 krig egy teljes uszályos ruhára. Bérmentve és teljesen elvámolvá, házhoz szállítva. Dús mintaválaszték azonnal. Henneberg selyemgyára, Zürich. 3957.

CSARNOK.

Az elmaradt kaland.

Írta: Peterdi Sándor.

(Vége.)

Monori elkapta, elolvasta, közben-közben haragosan hümmögött és szemrehányó tekintettel vetett Wernernére.

— Hallatlan... rettenetes... az az... különben ostobaság... firkálni ilyen csitri leányoknak...

— Bocsanat, tanácsos ur, elméltőztatik felejtetni, hogy Flórika nem csitri leány... már elmúlt tizenhat esztendő...

— Mennyi?... ugyan ne... persze... igaz... tizenhat esztendő... hm... lám! Mulik az idő!

— Es ebben a korban — folytatá rendületlen komolysággal Wernerné — a szív már megszólal. Akárhogy őrizzük is, ajtócskái megnyílnak és azon besurrannak a hivatalnokok, de várva-várt vendégek, amelyek ugyancsak zavart csinálnak.

— Tizenhat esztendő...

— A legnagyobb őrizet sem tudja távol ta tani a névvel nem, bíró sejtelmeket, az alakkal nem bíró ábrándképeket, a ködből, ragyogó sugárból, foszló felhőkből szőtt álmokat. Az isten semmiből alkotta a világot hét nap alatt; a szerelem utáni vágyat egy pillanat alatt teremti a leányszív — szintén semmiből...

— Látom, hogy ön nagyon jól ismeri ezeket a tüneteket, tehát védekezhettek volna elene.

— Megtettem kötelességemet, de mindez kevés. Flórika felnőtt leány már, vannak jogai az élethez. Erről tanácsos urnak, mint apának, nem szabad megfélemlíteni...

— Igen... persze... Várjon csak! Küldje kérem ide Flórikát...

A nevelőnő még szeretett volna egyetmást mondani, Monori azonban intett neki és kelleltenül bár s húzódva, de távozott.

Monorit bosszantotta a dolog.

— Ennek is épen most kellett történnie... Szerolta már vár... Mindegy... előbb megmosom ennek a fruskának a fejét... Tizenhat éves! Bámulatos!... Nem is vettem észre, hogy a fejemre nőtt ez a leány... Wernernének igaza van... nem foglalkoztam vele... de hát ki gondolta volna... Tizenhat éves... nagy leány...

Ez sehogy se fért a fejébe: neki már egy nagy leánya van!

— Tulajdonképen nem is tudom, mit fogok neki mondani...

Az ajtó kinyílt és Flórika lépett be. A küszöbön megállt, mint megriadt őzike nézett atyjára és mintegy védelmet keresve húzódott Wernernéhez.

Monori megállt és kedvteliséssel nézgette leányát. Mennyire megnőtt! Hogy ő ezt eddig észre se vette! Es milyen szép! Ezen ugyan megakadhatott akárki szemé. De mit is mondjon neki? A gondolatok egymást kergettek agyában; aztán meg valami bántotta, valami kelletlen elzás settenkedett a lelkében, mintha régi mulasztás terhelné...

Hirtelen megállt Flórika előtt.

— Mit hallok kisasszony, hát már szerelmes leveleket kapunk... Szép dolog, mondhatom...

— De papa kérem, én nem tehetek róla — sustogta Flórika, azt se tudom, kitől jön.

— Nem? Csakugyan nem? Ennek igazán örülök. Még korán is volna, lánykám... As ilyen dolgokra még ráérsz gondolni... ott vannak a bábuld... mulass azokkal...

Flórika elkacagta magát.

— De apuska... egy tizenhat éves leány nem játszhat bábuokkal...

A tanácsos ur boszusan mormogott.

— Nem is azt akartam mondani... No jó... hiszen nem haragzom... menj csak egy kissé ki édesem, majd mindjárt beszélünk erről...

Odalépett a leányhoz, megfogta a két vállát és úgy nézett reá hosszan, merően. Azután hirtelen megfordult és lehorgasztott fejjel sétált fel és alá.

Flórika tétovázott, de Wernerné magával vitte. A tanácsos egyedül maradt. Odalépett az ablakhoz, kitékintett. A fák rügyeztek; a múlt évi, már megbarnult ágon ott duzzadt zöldelve az új hajtás. Néhány nap és a bimbó kipattan... A természet rendje...

Monori ismét megkezdte abbahagyott séjtjét. A tükör előtt megállt. Benézett. Mint ha egy idegen tekintene onnan reá, egy idegen, akinek szürkülő haja van, arcán finom barázdák, homlokán ráncok...

A tanácsos megdörögte arcát: — a ráncok nem simultak el. Amit az eltűnő évek odaírnak az emberi arcra, az megmarad rajta... Es amint nézte, vizsgálta magát, olyan különösnek találta fiatalos ruháját, nyakkendőjét...

— Különös... különös... hogy ezt én eddig nem vettem észre...

Tekintete az íróasztalon akadt meg. Két nyitott levél feküdt rajta; az egyik az övé volt, a másik a leányáé. Nézegette hol az egyiket, hol a másikat. Aztán lassan kinyitotta az íróasztal fiókját és az egyik rózsaszínű levélkét beledobta. Csak az egyiket; azt, amelyiket ő kapott. Szerolta ma hiába várja lovagját... ez a szerelmi kaland alighanem elmarad...

A nyitott fiók még új áldozatokra várt. Monori lassan lassan belerakta az arcképeket. Mintha egy sirgódórbe dobolná őket; az igénytelen varróleányt, a kacér színésznőket, az érettebb, szerelmes természetű asszonyokat... S mikor valamennyi benn volt a fiókban, Monori becsapta és ráfordította a kulcsot.

— Ennek vége... sóhajtott és azután csezengett.

Az inas belépett.

— Mondd a kisasszonynak, hogy ültözzék fel. Együtt megyünk sétálni!

Flórika csakugyan megjelent mosolyogva, boldogan, kipirulva sietett atyja felé.

— Papa, édes papa, csakugyan együtt megyünk sétálni?

A leánykának szemében könnyek csillogtak.

— Igen, kedves leányom, megyünk sétálni ma is, holnap is, minden nap! Hadd lássák, hogy nekem már milyen szép, nagy eladó leányom van...

Azzal karonfogta leányát és vidáman el-siettek.

Wernerné pedig az örömtől, a boldogságtól bizony mondom, hogy zokogott...

IDEGENEK ARADON.

— Julius 4 —

Fehér Kereszt szálloda. Keller Vilmos utazó Bécs. — Melnar Artur utazó Bécs. — Lisauer Adolf utazó Budapest. — Goldstein Simon utazó Budapest. — Glück Manó utazó Budapest. — Vadász Henrik utazó Budapest. — Palugyay Ferenc földbírtokos Pozsony. — Moskovics Farkas gyáros Nagyvárad. — Grünzweig Soma utazó Budapest. — Berki Ferenc utazó Budapest. — Marsalko Béla utazó Budapest. — Barta Jakab utazó Budapest. — Leutich Henrik utazó Budapest. — Varatz Károly utazó Budapest. — Somogyi Pál kereskedő Budapest. — Hacker és Györfy földbírtokos Perjámos. — Wiener Nándor utazó Budapest. — Rosenblum M. — Somogyi Béla földbírtokos Kikinda. — Benedek Béla utazó Bécs. — Fényes Nándor utazó Budapest. — Szántó Rezső utazó Bécs. — Várnay Károly gazdasági Temesvár. — Wechsler Lajos utazó Buda-

pest. — Ronay Ignác utazó Budapest. — Lantos M. kereskedő Budapest. — Grünzweig Lőrinc utazó Budapest.

Központi szálloda. Bossel Károly mérnök Páris. — Gelyi Gyula magánzó Budapest. — Ritter Adolf kereskedő Bécs. — Novák Róza magánzó Temesvár. — Lonovics Gyula bírtokos Makó. — Kornay Berta színésznő Budapest. — Kardos Samu mérnök Makó. — Irikovits Ferenc kereskedő Apátfalva. — Festetics Andor magánzó és neje Budapest. — Braun Viktor utazó Budapest. — Pintye József ellenőr Vinga. — Márk Endre bírtokos és neje Nagyerzsi. — Delia Benő utazó Budapest. — Krausz József utazó Budapest. — Pongrácz Agoston magánzó Budapest. — Fényes Samu dr. ügyvéd Kassa. — Berczelly Odön utazó Budapest. — Huhtenhausen Vilmos magánzó Budapest. — Rédei Károly kereskedő Budapest. — Kálmán Akos hivatalnok Budapest.

Vass szálloda U. S. György Kassa. — Budapest. — Nánási T. Batizfalva. — Leftovits A. Budapest. — Pless Ignác Budapest. — Schwarcz Miksa Bévészcsaba. — Bogovics M. Budapest. — Schön Ferenc Bécs.

Nyári színház.

Csütörtökön. 1906. évi július hó 5-én

KORNAY BERTA mint vendég:

A feoskefészek.

Operette 3 felvonásban. Írta: Ordoneau. Fordította: Mérey Adolf. Zenéjét szerző: Henry Herblay.

SZEMÉLYEK:

André Ballvet	Faludi K.	Blanhard	Kapossy J.
Ernest Brignol	Hunyadi J.	Pomponette	Kornai Berta.
Jean, inas	Nyárai A.	Főnök	Benkőné P.
Plantavoine	Várnai Jenő.	Chorinde	Nyárainé.
Lagrignole	Borbély S.	Cecilia	Zalai Margit.
Pancrace	Kulcsár L.	Babette	Borbélyné.

Közdete este 8 órakor.

NYILTÉR.*

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy

ma délután

a Mikádó-kertben

működő

1754

Kinematograf

külön előadást tart
gyermekek részére

20 fillér belépő-díj mellett,
utána pedig rendes előadás

szabad bemenet és rendes naplárakkal.

Rossz idő esetén a kávéházban.

Szombaton teljesen új műsor.

A t. közönség szíves pártfogását tisztelettel kéri

Szűsz Mór.



a legkebbi téma-támasztás mat. — 3853

Mindenütt kapható.

Gyár: Lubaszynski & Co., Berlin NO.

A miniszter, vallás- és közoktatásiügyi miniszter ur által jóváhagyott

Aradvármegye

nagy teli

Térkép

108—144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára
10 korona volt, leszallított áron

4 koronáért

vászonra huzva 7 korona,

vászonra huzva lécczel ellátva 8 koronáért

kapnát

Kiadóhivatalkomban.

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át,
ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha a készlet elfogy, úgy
többé nem lesz az ily poton áron beszerezhető.

Nyári menetrend.

Érvényes 1906. évi május hó 1-től.

Arad-Budapest.						
Állomások	Szv. I-III.	Gyv. I. II.	Szv. I-III.	Gyv. I. II.	Pvss. I-III.	Szv. I-III.
Arad	5:00	8:18	11:25	4:16	4:51	9:30
Solonya	5:25	—	11:41	—	5:08	9:43
Kurtica	5:37	8:38	11:55	4:36	5:20	10:06
Lökőháza	5:55	—	12:10	—	5:44	10:21
Bánhidai major	5:58	—	12:16	—	5:51	—
Országút	6:02	—	—	—	5:59	—
Kétegyháza	6:10	9:00	12:26	4:59	6:05	10:40
Kligyós	6:11	9:01	12:34	5:00	6:15	10:43
Békés	6:24	—	12:47	—	6:11	11:16
Békés-Csaba	6:36	9:19	12:59	5:17	6:33	11:38
Békés-Földvár	6:43	9:28	1:29	5:29	7:17	11:33
Békés-Földvár	6:50	—	1:42	5:31	8:02	11:53
Mezőberény	6:57	—	1:44	5:32	8:01	11:56
Gyoma	7:07	9:42	1:54	—	8:20	12:11
Mezőtúr	7:31	10:02	2:19	5:59	8:47	12:40
Pusztá-Tenyő	7:36	10:07	2:25	6:04	8:55	12:47
Pusztá-Pó	8:02	10:29	2:53	6:31	9:23	1:37
Bánhidai major	8:08	10:30	3:06	6:33	9:35	1:39
Solonya	8:27	—	3:26	—	9:53	1:57
Kurtica	8:39	—	3:42	—	10:13	2:05
Lökőháza	8:42	11:00	3:56	6:35	10:27	2:16
Bánhidai major	9:10	11:12	4:13	7:07	10:55	2:31
Országút	9:17	11:19	4:24	7:15	12:16	3:05
Kétegyháza	9:44	11:35	4:46	7:25	12:23	3:37
Kligyós	9:49	11:36	4:49	7:30	12:25	3:38
Békés	10:06	—	5:03	—	1:23	3:41
Békés-Csaba	10:19	—	5:17	8:12	1:51	3:53
Békés-Földvár	10:47	—	5:43	8:27	2:02	4:01
Békés-Földvár	11:04	—	5:59	8:11	2:58	4:59
Solonya	11:17	—	6:12	8:28	3:12	4:55
Kurtica	11:31	—	6:22	—	3:25	5:06
Lökőháza	11:39	—	6:35	—	3:32	5:16
Bánhidai major	11:46	—	6:41	—	4:00	5:27
Országút	12:11	12:58	7:05	9:22	4:25	5:52
Kétegyháza	12:12	—	7:11	—	4:36	6:03
Budapest k. p. u.	12:23	1:19	7:20	9:35	5:00	6:10

NAGELE ANTAL

Gyógyszertára a Szt.-Háromsághoz

Temesvár, Byárváros fő-u. 44.

„HELEN”

arc- és kézcreme szepítő, máj-
foltok és mindennemű bőrtisz-
tatlanságok ellen. Este lefek-
vés előtt használandó.

Tégye 1 kor. Próbategy 60 f.

„HELEN”

mosdó víz üvegje 1 korona.

„HELEN”

pouder dobozza 1 korona.

Hozzávaló szappan drb. 80 fill.

Ház, birtok vétel és eladás,
terményközvetítő

kereskedelmi ügynöki
iroda

ZEINER IGNÁCZ

Simonyi-utca 6. sz.

a leggyorsabban telje-
síti az e téren

megbízásokat.

Van szerencsém a nagyérdemű kö-
zönségnek tudomására adni, hogy egy

uri és női műcipészeti műhelyt

nyitottam, ahol elvállalok minden e szak-
mába vágó munkákat a legdisztesebb ki-
vitelben hibás lábakra is. Ugyanígy el-
vállalok mindenféle javításokat.

Levelező-lappal való megkeresésre a
házhöz azonnal elmegyek.

Kiváló tisztelettel

Bodor Béla

uri és női műcipészeti

József főherceg-ut 18. szám.

Könyvkötészetünkben
egy ügyes fiu
tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Magyar királyi államvasutak áll. főnökség.

2091—1906. R. szám.

Árverezési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, mi-
szerint az üzletszabályzat 70. §-a
értelmében elárúsítandó u. m.:
10 zsák 2 os, 5 zsák 6 os és 10
zsák 7 os liszt nyilvános árvere-
zése az Arad állomásunkon lévő
ki-dási raktárban 1906. évi július
hó 5-én délelőtt 9 órakor tartatik
meg, mely árverezésre a t. öz. kö-
zönség ezennel meghívatik.
Az állomásfőnök h.
Bakos.

Mindenki csak „Répáti” ásványvizet vegyen és igyék, ki hosszú
életü akar lenni, és azért is, mert feleslegessé tesz és pótol sok osztrák és
egyéb külföldi ásványvizet.

Székelőföldi:

Hazai víz:

„Répáti”

a székelőföldről fakad eszményi tisztaságban és bacillusoktól mentesen, szénsav
és vasdus tartalommal.

„Répáti” kitűnő gyógy- és üdítő hatású ásvány- és savanyuvíz,
mely alkatrészeinek szerencsés összetételénél és kellemes ízénél fogva a con-
tinens elsőrendű gyógy- és savanyuvizei közé tartozik.

A „Répáti” az előkelő világ kedvencz asztali vize és különösen
jó eredménnyel használtatik köhögés, rekedtség, gyomor-, máj-, vese- és
bél-bajok ellenében, valamint a húgyszervek minden bántalmait közzvény,
vérszegénység, tüdő- és a légző és emésztő szervek betegségei ellen.

Daczára annak, hogy a „Répáti” üdítő kellemes és kiváló gyógy-
hatású víz, rendkívül olcsó és azért mindenkinek ki egészségét becsüli mint
állandó gyógyitalt egyszemélyben is vagy borral avagy tejjel vegyítve leg-
melegebben ajánlható.

„Répáti” minden nagyobb fűszerkereskedésben kapható és
magánlakásokra is szétküldetik. Arad és vidéki vevőknek legalább egy
lada (50 üveg) megvételénél a szállítás az aradi állomásra ingyenesen történik.

Kizárólagos főraktár Arad és vidékre Boros Lajosnál raktár és lakás Árpád-tér 5.

Paulis község tulajdonát képező

nagyvendéglő
haszonbérbe kiadó

6 évi időtartamra

évi 725 frtért.

Szép nagy vendégszobák, nagy csapszék
és mészárszék van benne, ezen felül
konyhakert, 3 pincze, jégverem és 70
lóra való istálló, nagy állás és téglá-
udvarral.

1741

Bővebbet **Csont Lajos** nagyvendég-
lős urnál Paulison.

Magyar gyógybor.

Codálatos hatású a

Rozsnyay-féle Pepsin-bor.

Gyomorbetegeknek, kik gyengén emésztnek, szabályozza az
emésztést és fokozza az étvágyat. Még teljesen egészségesek
is, a kik érzik, hogy valamely kedvencz ételből többet ettek,
egy pohárkával közvetlen étkezés után bevéve, minden emész-
tési zavartól megkíméltetnek. Lábbadozóknak nélkülözhetővé
teszi a sokféle mesterséges tápanyagot. Hízoló gyógymódnál
kiváló sikerrel alkalmazható. Egy üveg ára 3 kor. 20 fill.

Dr. Rozsnyay étpora

elbőfőgésnél, gyakori gyomorégésnél és emésztési zavaroknál
kitűnő. Egy doboz ára 70 fillér.

Kapható:

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertárban

3841

Arad, Szabadság-tér.

Üzlet átvétel!

Tisztelettel értesítem a nagy-
érdemű helybeli és vidéki közön-
séget, ugyiszintén nagyrabecsült
rendelőmet, hogy 15 évig

Gorzó és Társa

czég alatt fennálló

czipészüzletet

amelynek fennállása óta baltagja
voltam, a mai napon átvettem s azt
ezentul a saját nevem alatt fogom
tovább vezetni.

318

Kiváló tisztelettel

Bolezni Antal,

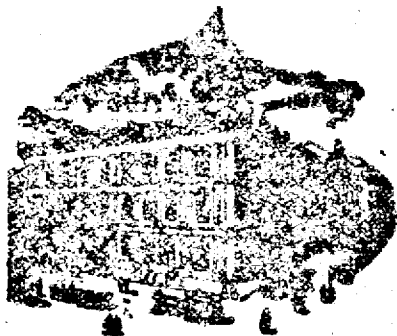
czipész. Salacz utca 2. sz.

Grand Hotel

„HUNGARIA”

Temesvár.

114



Első rendű szálloda

Egész u., a képzelhető Comforttal berendezve.
Gyönyörű kávé- és étterem helyiségek.

Szép nyári és téli kert. — Társalgó és já-
ték termek. Tus- és kád-fürdők a házban,
valamint pilseni sörszoba dus reggeli ét-
lappal. Pontos kiszolgálás és a lehető leg-
messzebb menő méltanyosság biztossáttatik.

Teljes tisztelettel **Müller Mihály** szállodás.
Várossal, vármegyével és Interurbán telefon állomás 28

SZALLASY ALADÁR

harisnya-kötődője

Arad, Forray-utca (Kristyóry-ház)

Elfogad mindennemű

harisnyák kötését és fejelését,

valamint 501

keztük, kamáslik, alsósok-
nyak, alsóingek és minden e
szakmába vágó javításokat.

Női és férfi fejelés 50 fillértől 60—
70 fillérig, gyerek harisnya 40—50
fillérig, női harisnya új 80 fillértől
egész 1 kor. 40 fillérig, férfi haris-
nya 60 fillértől 1 kor. 20 fillérig.

Magamat a t. közönség szíves
figyelmébe ajánlván és becses párt-
fogását kérve, maradtam

kiv. tisztelettel **SZALLASY ALADÁR**

10587—1906. kb.

Hirdetmény.

Az 1882. évi 6011—179. szám
alatt alkotott Gabona szabályren-
delet 4. és 7. §§-ai értelmében fel-
hívom a gabonakereskedőket, hogy
a bevásárlásokkal megbízott egye-
neket (ügynököket) a szabályren-
delet hivatkozott szakaszai értel-
mében a nyomtatott bevásárlási
jeggyel és e czégtől, melynek ré-
szére a bevásárlást eszközöl, azon
napra szóló meghatalmazással: el-
lássák, mert mindazon ügynökök,
kik ezeket felmutatni nem tudják,
a további bevásárlástól eltiltani s
a szabályrendelet 8. §-a értelmé-
ben 50 koronáig terjedhető pénz-
bürséggel büntettetni fognak.
Arad, 1906. évi június hó 30. án.

Rendőrkapitányság.

Tavaszi és nyári idényre színes

bőr-különlegességekben

nagy választék áll az igen tisztelt
vevőim és a n. é. közönség b. ren-
detkezésére, miért is szíves rende-
lésüket kéri

Kitűnő tisztelettel 762

Seelinger M. Andor

uri és női mintacipészete

Arad, Szabadság-tér 4. szám.

Orthopéd gyógycipők nagy sikerű
eredményekkel készülnek.

Városi és megyei telefon 115 szám.

351—1906. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a városi szin- és bérházban
Fürst János által bérelt Lloyd he-
lyiség előszobája s clozetja átala-
kítási munkálatainak elvégzése
iránt folyó évi július hó 9-én d. e.
10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 1128 korona 24
fillér.

Bánatpénzül leteendő a kikiál-
tási ár 5%-a készpénzben vagy
elfogadható értékpapirokban.

A munkákért járó kereseti ösz-
szeg csak 1907. évben lesz kifi-
zetendő.

Az árlejtésen részt venni csak
írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezárta-
n a fenti záros idő letelte előtt
nyújtandók be, s csak akkor vé-
tetnek figyelembe, ha azokhoz a
bánatpénz mellékelve van, s ha
az ajánlatot tevő kijelenti, hogy
az árlejtési feltételeket ismeri és
elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnál az árlejtést
megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1906. évi június hó
25-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

2085—906. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város közön-
ségénél megüresedett építészeti
felügyelői állásra ezennel pályá-
zatot hirdetek.

Az állás évi 1800 korona törzs-
fizetés, 360 korona lakbér és a
csatornázási fűtőház ellenőrzéséért
járó 100 korona tisztsétdíjjal van
javadalmazva.

A pályázónak Arad szab. kir.
város hatósági szervezetének 44.
§. 5. pontja alapján az építészet
terén gyakorlati ismeretekkel és
a fogalmazásban jártassággal kell
bírnia.

Az állás betöltésénél a már
szolgálatban álló városi alkalm-
zottak amennyiben a fenti követel-
ménynek megfelelni képesek, —
előnyben részesülnek.

Felhívom mindazokat kik ezen
állást elnyerni óhadják, miszerint
kellőképen felszerelt pályázati kér-
vényüket hozzám f. évi július hó
7-ig bemutatassák.

Aradon, 1906. év július 25.

Institoris,
kir. tanácsos,
polgármester.



Arad szab. kir. város rendőrkapitányi
hivatalától.

1985—1906. kih.

Hirdetmény.

Közhírré tételik, hogy Aradon,
1906. év június hó 29-ik napján 1
darab 2 és fél hónapos fehérszörű
ártány sortés elfogatott.

A tulajdonos folyó évi július hó
7 napjáig a kapitányi hivatalnál
jelentkezhetik és tulajdonjogát be-
igazolhatja.

Ha a tulajdonjogát beigazolni
képes tulajdonosa a fenti határidő
alatt nem jelentkezik, az állat mint
gazdátlan jószág nyilvános árveré-
sen el fog adatni.

Arad, 1906 évi június hó 29-én.

Rendőrkapitányság.



Telefon szám 126.

Telefon szám 126.

WUNDER, kárpitos műterme

Temesvár-Belváros,

Korvin Mátyás-utca 3.

Ajánlja fővárosi minta szerint berendezett kárpitos műter-
mét, a legújabb, legstílusosabb és legolcsóbb díszítéseit és butor-
munkáit. — Elvállalok — konkurrenzia nélkül —

lakás-, villa-, szálloda- és iskola-berendezéseket

a legerényesebbtől a legelegánsabbig, helyben és vidéken. Szám-
talanszor bebizonyítottam, hogy 11 év alatt a külföldön, u. m.:
Németországban, Belgiumban, Hollandiában, Amerikában stb. a
legnagyobb és legelőkelőbb műtermekben szerzett tapasztalataim
révén azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen követeléseknek
a legpontosabban megfelelek és remélem, hogy a m. t. közön-
ség bizalmát megnyerem.

587

Kiváló tisztelettel

WUNDER VILMOS.

Jó házból való fiu tanulóul azonnal felvétetik.

Iskolázott fiúk előnyben része-
sülnek. 1697

Dürr Gusztáv

csemege-, fűszer-, pezsgőbor- és ásvány-
viz-kereskedése

Arad, a városházzal szemben. Telefon 118. sz.

Van szerencsém a n. é. közönség és igen
tisztelt vendégeim tudomására hozni, hogy
a legjobb hírnevnek örvendő

vendéglő és sörházat

„Uj Zenélő Órához“

Temesvárott, a városház utcában és
azt személyesen vezetem tovább.

Iparkodni fogok kitűnő konyha és pince
által, valamint pontos kiszolgálás által,
a n. é. közönség szíves jóindulatát meg-
nyerni és vendéglőm jó hírnevét megerő-
síteni.

Számos látogatást kér tisztelettel

Müller Károly

az „Uj Zenélő Órához“
Tem. s. váron.

571



Sok millió előkelő
urhölgy használja a
világhírű

**Földes-féle
Margit-Cremet,**

mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható
ártalmatlan zsír szeplők, májfoltok, bőrrákák, pattan-
ások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ
legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek an-
nak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után
erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

8881

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

A hölgyek legszebb díszé

a fehér és tiszta arczbőr,

ezt elérhetjük a bámulatos, csodás hatásáról hírneves

Hajós-féle

ARADI IBOLYA-CRÉME

használatával.

Szeplő, májfolt, bibiros,
bőrvörösséget és mindennemű arcztisztatlanságot
egy csapásra megszüntet.

Ára 1 korona, dupla tégely 2 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill. Ibolya-hűlőpor fe-
hér, rózsaszín vagy krém színben doboza 1 K. 20 f.
Ibolya-tej (Eau de Violette de Hajós) 1 korona.

Óvakodjunk utánzatoktól!

A bevásárlásnál csakis Hajós-féle Aradi
készítményeket tessék kérni és elfogadni.

Kapható a feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszerésztárában

8861

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

továbbá Földes Kelemen, Keszthely Pál, Ring Lajos, Vojtek Kálmán gyög-
yszerészeknél és Vojtek és Wéber drogeriájában.

Nyomatott Kurzweil János és Társa budapesti festékgyáranak festékével.